Salon kaupunkitiedote

SALON KAUPUNGIN TIEDOTUSLEHTI **5/2026** | www.salo.fi

Lasten uutiset Kaupunkitiedotteessa ensimmäistä kertaa

s. 10

Osallistuvan budjetoinnin hankkeita pääsee taas äänestämään
s. 3

Jouluisia tapahtumia Salossa
s. 7

Kulttuurikasvatus-suunnitelma Nappula tuo kulttuuria lasten arkeen
s. 11

Mielen hyvinvointia arjen valinnoilla
s. 12

Yhdistysten toimintaa
s. 15

Kuva: Mikko Pääkkönen

Arvoisat salolaiset!

Vuoden viimeisen Kaupunkitiedotteen teemoiksi on valittu Hyvinvoiva Salo ja Lasten Salo. Hyvinvoiva Salo on yksi kaupunkistrategiamme päämääristä, ja Lasten Salon kokonaisuuden alle kuuluu muun muassa Lapsiystävällinen kunta -toiminta.

Tässä Kaupunkitiedotteessa ensimmäistä kertaa julkaistava Lasten uutiset -osio on yksi Lapsiystävällinen kunta -toimenpiteistä. Moision yläkoulun medialuokkalaisten suunnittelema ja toteuttama kokonaisuus on pilotti, jossa kokeillaan osion käytännön toteutusta sekä kerätään kokemuksia. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa Lasten uutiset julkaistaisiin Kaupunkitiedotteessa kaksi kertaa vuodessa. Lämmin kiitos Moision medialuokkalaisille aktiivisesta toimitustyöstä!

Osana Lapsiystävällinen kunta -toimintaa on myös valmistumassa kaupungin työntekijöille suunnattu perehdytysvideo, josta tulee osa kaupungin perehdytysohjelmaa. Näin jokaiselle työntekijälle luodaan edellytyksiä toteuttaa Lapsiystävällinen kunta -periaatteita omassa arjen työssään. Perehdytysvideo julkaistaan Lasten oikeuksien päivänä, jolloin kaupungintalolla vietetään myös Ota lapsi mukaan töihin -päivää.

Kaupunkitiedotteesta voi myös lukea kaupungin lastenkulttuurisuunnitelma Nappulan päivityksestä. Nappula on jo kuudetta lukuvuotta toimiva varhaiskasvatus- ja perusopetusikäiset tavoittava kulttuurikasvatussuunnitelma, jossa jokaiselle ikä- ja luokkatasolle on tarjolla päiväkoti- tai koulupäivän yhteydessä säännöllisiä kulttuurikasvatussisältöjä.

Hyvinvointi on monen asian summa, ja yksi keskeinen tekijä ovat elintavat. Salon kaupunki on mukana Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Mies kuntoon -kampanjassa, jonka tavoitteena on pyrkiä vaikuttamaan miesten arjen valintoihin ja terveyteen ennaltaehkäisevästi. Kampanja kestää ensi vuoden kevääseen, ja se toteutetaan laajassa yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa. Esimerkiksi Sydänliiton katsastuspistekiertue työikäisille miehille pysähtyy Salohallissa Vilppaan pelissä 16.12.

Marraskuun kolmannella viikolla vietetään jälleen valtakunnallista Mielenterveysviikkoa. Kaupunkitiedotteeseen on koottu kaupungin asiantuntijoiden ajatuksia siitä, miten voimme tukea omaa ja nuortemme mielenterveyttä arjen teoilla sekä valinnoilla.

Tuttuun tapaan Kaupunkitiedotteesta löytyvät lukuisat pian alkavan juhlakauden tapahtumat itsenäisyyspäivän juhlallisuuksista tunnelmallisiin joulunajan tapahtumiin. Kaupungin sosiaalisen median joulukalenterissa nostetaan tänä vuonna esille ehkä yllättäviäkin asioita kaupungin arjesta, ja kaikki ovat tervetulleita kaupungin järjestämään joulukadun avajaiskulkueeseen ensimmäisenä adventtina.

Lämmin kiitos kaikille kaupunkilaisille vuoden varrella käydyistä keskusteluista ja kohtaamisista. Kiitos myös yhteisöllisyyden edistämisestä ja aktiivisesta osallistumisestanne kaupungin lukuisten eri toimijoiden järjestämään toimintaan ja tapahtumiin eri puolilla Saloa.

Toivotan koko kaupungin puolesta teille kaikille iloa joulun odotukseen, rauhallista joulunaikaa ja hyvää uutta vuotta 2027!

Anna-Kristiina Korhonen
Kaupunginjohtaja

Virastot

Muutokset aukioloaikoihin ovat mahdollisia. Muutoksista tiedotetaan kaupungin viestintäkanavissa ja paikallismediassa sekä osoitteessa **www.salo.fi/aukioloajat**.

Halikon virastotalo

Halikon virastotalon joulusulku 21.12.2026–4.1.2027.

Maankäyttöpalvelut, infrapalvelualue sekä maaseutupalvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto.
Avoinna ti–to klo 9–15
Käyntiosoite: Hornintie 2–4, Halikko
Puhelin 02 778 5301, **palvelupiste.halikko@salo.fi**

Kaupungintalo

Kaupungintalon joulusulku 23.12.2026–3.1.2027.

Sivistystoimen palvelut, hallintopalvelut, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, kaupungin kehittämispalvelut, ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut, edunvalvonta sekä Liikelaitos Salon Vesi (asiointi Salon Veden toimistolla ajanvarauksella).
Avoinna ma–to klo 8–16, pe klo 8–14.45
Käyntiosoite: Tehdaskatu 2, Salo
Puhelin 02 778 2060, **info.kaupungintalo@salo.fi**

Kaupungintalolla sijaitsevat myös osa Varhan sosiaalityön sekä vanhusten palveluista.

Kahvila-ravintola Kaneliomena
Avoinna kaupungintalon aukiolopäivinä
ma–to klo 8–15, pe klo 8–14.45

Vaihde- ja päivystysnumerot

Salon kaupunki, vaihde: 02 7781, ma–pe klo 7–17

Liikenneväylien kunnossapito talvikaudella:
044 778 5353, päivystys virka-ajan ulkopuolella

Kiinteistöjen hälytyspäivystys virka-ajan ulkopuolella:
050 477 6532 koko Salon alueella

Vesihuollon vikapäivystys: 02 778 5800, 24 h

Kaukolämpö, vikapäivystys: 044 778 5611, 24 h

Pieneläinpäivystys: 0600 12 444 (0,51 €/min +ppm)
Papuvet Oy, Kappontie 4, 21210 Raisio, virka-ajan ulkopuolella

Hyötyeläinpäivystys: 0600 041 451, virka-ajan ulkopuolella

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Varha Sote-palveluiden vaihde: 02 313 1111

Valtakunnallinen päivystysapu: 116 117

Suun terveydenhuollon päivystyspuhelin/ kiireellinen hammashoito:
02 772 3856, arkisin klo 8–16

Sosiaalipäivystys, vuoden jokaisena päivänä ympäri vuorokauden:
Turun sosiaalipäivystys: 02 2626 003
Hätäkeskuksen kautta: 112

Kaupunkitiedote

Kaupunkitiedotteessa voivat kaupungin lisäksi toiminnastaan lyhyesti ilmoittaa yleishyödylliset, voittoa tavoittelemattomat – ei uskonnolliset – salolaiset yhdistykset ja urheiluseurat.

Vuoden 2027 ensimmäinen Kaupunkitiedote jaetaan koteihin viikolla 5. Koko vuoden ilmestymisaikataulu ja ohjeistus ilmoitusten jättämiseen löytyvät sivulta **www.salo.fi/kaupunkitiedote** viimeistään vuoden 2027 alussa. Ilmoita meille, jos et ole saanut Kaupunkitiedotetta: puhelin 02 778 4882, kaupunkitiedote@salo.fi.

Lasten näkökulmat kuuluvat Salon kehittämiseen

Salon kaupunki haluaa vahvistaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa omaan arkeensa ja ympäristöönsä. Yksi konkreettinen askel on tuoda lasten ajatuksia ja näkökulmia entistä näkyvämmin esiin myös kaupungin viestinnässä.

Tässä Kaupunkitiedotteessa alkaa uusi osio Lasten uutiset, joka julkaistaan kahdesti vuodessa. Moision koulun 9. luokan medialuokkalaiset ovat suunnitelleet ja toteuttaneet ensimmäiset Lasten uutiset (s. 10). Kyseessä on pilotti, jonka aikana kokeillaan käytännön toteutusta ja kerätään kokemuksia tulevia Lasten uutisia varten.

Lasten uutiset -osio liittyy Salon Lapsiystävällinen kunta -työhön ja sen tavoitteeseen vahvistaa lapsen oikeuksien näkymistä ja toteutumista kaupungin viestinnässä. Tarkoituksena on, että lapset ja nuoret pääsevät nykyistä enemmän mukaan viestinnän suunnitteluun ja tekemiseen – eivät vain sen yleisöksi.

– Haluamme, että lapset ja nuoret eivät ole vain viestinnän kohderyhmä, vaan he voivat olla myös sen tekijöitä. Lasten näkemyksiä on tärkeää kuulla myös silloin, kun suunnittelemme sitä, miten kaupungista kerrotaan, Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori **Annika Viitanen Friberg** sanoo.

Lasten uutisten sisältöjen suunnittelussa ja julkaisemisessa on tärkeää, että lasten ja nuorten oma näkökulma säilyy. Samalla huolehditaan siitä, että osallistuminen on turvallista ja julkaisemiseen tarvittavat luvat ovat kunnossa. Tavoitteena on myös saada mukaan eri-ikäisten lasten ja nuorten ajatuksia ja aiheita.

Lapset mukaan suunnitteluun

Salon ensimmäinen Lapsiystävällinen kunta -tunnustus myönnettiin toukokuussa 2025. Kaupunginvaltuusto hyväksyi syyskuussa uuden toimintasuunnitelman vuosille 2026–2028. Tavoitteena on tehdä lasten oikeuksista ja osallisuudesta pysyvä osa kaupungin jokapäiväistä toimintaa.

Lasten näkemyksiä halutaan hyödyntää esimerkiksi kaupunkiympäristön, kaavoituksen ja julkisten tilojen suunnittelussa. Lapset pääsevät mukaan myös Asuntomessut Salossa 2028 -alueiden suunnitteluun, jossa he voivat vaikuttaa esimerkiksi yhteisötalon suunnitteluun ja ympäristötaiteen valintaan. Lisäksi Märynummen taajaman kehittämissuunnitelmassa kokeillaan lasten osallistumista kaavoitukseen ja yhdyskuntasuunnitteluun.

– Kun suunnittelemme kaupunkia, suunnittelemme samalla lasten arkea. Siksi lasten pitää saada kertoa, millainen heidän mielestään on hyvä ja toimiva kaupunki, Viitanen Friberg toteaa.

Toimintasuunnitelman valmistelussa hyödynnettiin lasten ja nuorten näkemyksiä monista lähteistä. Nykytilan kartoituksessa saatiin näkemyksiä yhteensä yli 6 300 lapselta ja nuorelta. Esille nousivat muun muassa turvallisen aikuisen merkitys, harrastus- ja liikuntamahdollisuudet, toimiva arkiympäristö sekä mahdollisuus vaikuttaa itseä koskeviin asioihin.

Lapsiystävällinen kunta -työ ei koske vain lapsille ja nuorille suunnattuja palveluja, vaan koko kaupunkiorganisaatiota. Tavoitteena on, että lasten näkökulma huomioidaan eri palvelualueilla ja kaupungin päätöksenteossa.

Uusi toimintasuunnitelma kattaa vuodet 2026–2028. Työtä seurataan yhdessä Suomen UNICEFin kanssa, ja tavoitteena on uusia Lapsiystävällinen kunta -tunnustus kesällä 2028.

Salon kaupungin pisteellä kesäkuussa järjestetyssä Leikitään Pikku Kakkosta -tapahtumassa lapset pääsivät värittämään Salon kansalaisopiston kuvataidekoulun oppilaiden piirroksista koottua värityskirjaa. Lasten ja nuorten omia näkemyksiä Salosta esiin tuova värityskirja on yksi kaupungin Lapsiystävällinen kunta -työssä toteutetuista viestinnällisistä toimenpiteistä.

Osallistuva budjetointi etenee 2.12. alkavaan kuntalaisäänestykseen

Kuntalaiset, yhdistykset ja yritykset saivat jättää ehdotuksiaan vuoden 2027 osallistuvaan budjetointiin. Ehdotuksia saatiin yhteensä 56 kpl, joista 30 oli kuntalaisten ehdotuksia ja 26 yhdistysten ja yritysten ehdotuksia. Lämmin kiitos kaikille ehdottajille. Kaupungin työryhmä käy ehdotukset läpi marraskuun aikana ja valitsee toteuttamiskelpoiset ja ilmoitetun määrärahan puitteissa toteutettavissa olevat ehdotukset kuntalaisäänestykseen. Kaikkiin ehdotuksiin vastataan, ja kaikki ehdotukset julkaistaan kaupungin verkkosivuilla **salo.fi/osallistuvabudjetointi** loppuvuoden aikana.

Kaupunginvaltuusto käsittelee vuoden 2027 talousarvion 30.11. Mikäli osallistuvan budjetoinnin määrärahat myönnetään, edetään kuntalaisäänestykseen, joka toteutetaan 2.12.–15.12. kaupungin verkkosivuilla ja vaihtoehtoisesti paperilomakkeilla kaupungin palvelupisteissä. Sivustolle **salo.fi/osallistuvabudjetointi** tulee vihreä äänestysnappi, jonka kautta äänestämään pääsee helposti. Jokainen Salossa vakinaisesti tai osa-aikaisesti asuva henkilö voi äänestää kertaalleen. Useaan kertaan äänestämisen välttämiseksi äänestyslomakkeella kysytään pakollisena tietona äänestäjän nimi ja osoite. Henkilötiedot hävitetään, kun äänet on laskettu ja äänestyksen tulos on selvillä.

Äänestyksessä äänensä voi antaa 1–3 parhaana pitämälleen ehdotukselle, joiden toteuttamista toivoo. Lisätietoja antaa hyvinvointikoordinaattori Hilpi Tanska, puh. 050 344 5463, hilpi.tanska@salo.fi.

Digipulman kanssa ei tarvitse jäädä yksin

Älypuhelimen asetukset ovat hukassa, sähköinen asiointi mietityttää tai tietokoneen käyttöön kaipaisi hieman varmuutta? Salossa digitukea saa monesta paikasta, eikä apua tarvitse epäröidä pyytää.

Salon digitukiverkostossa on mukana kaupungin palveluja, yhdistyksiä ja muita toimijoita. Apua saa esimerkiksi puhelimen, tietokoneen ja tabletin käyttöön, sähköiseen asiointiin sekä omien digitaitojen kehittämiseen. Tukea tarjoavat muun muassa Salon kaupunginkirjasto, kansalaisopisto, Salon Syty ry:n Digi-pysäkki ja Salva ry. Myös Kela ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue tarjoavat omiin digitaalisiin palveluihinsa liittyvää neuvontaa.

Salon kaupungin digitukiverkostosta vastaava **Kari Koivunen** on huomannut, että digitukea tarvitaan usein silloin, kun tuttuun digiarjessa toimimiseen tulee jokin muutos tai vastaan tulee uudenlainen tilanne.

– Moni osaa käyttää digilaitteita juuri sen verran kuin omassa arjessa tarvitsee. Kun vastaan tulee jotain uutta ja outoa, tutut toimintatavat eivät enää riitä ja apua tarvitaan, Kari Koivunen kertoo.

Digitukea tarjoavat tahot auttavat erilaisten pulmien kanssa kasvokkain, puhelimitse ja verkossa. Tukea kannattaa pyytää matalalla kynnyksellä, eikä kysymyksen tarvitse olla suuri.

– Digitukea kannattaa hyödyntää aivan pienenkin kysymyksen kanssa heti, kun huomaa tarvitsevansa apua. Rohkeasti vain yhteyttä. Digitukipisteissä osataan myös neuvoa eteenpäin, jos apu löytyy paremmin jostain muualta. Digilaitteista on paljon sekä hyötyä että hupia, kun niitä uskaltaa ottaa käyttöön, Koivunen kannustaa.

Salon pääkirjastossa on järjestetty jo jonkin aikaa Digineuvontaa, jonka ajankohdat löytyvät kirjaston verkkosivulta ja **Salon tapahtumakalenterista**. Vuoden 2027 alkuun on lisäksi suunnitteilla laajempaa Digitukikiertuetta myös Salon muille alueille ja lähikirjastoihin. Tarkempaa tietoa digitukikiertueesta on luvassa loppuvuodesta ilmestyvässä Salo vapaalla -oppaassa, tapahtumakalenterissa sekä kirjastoissa.

Lisätiedot: **salo.fi/digituki**

Salo vapaalla siirtyy kokonaan verkkoon

Salon vapaa-aikapalveluiden ja opistopalveluiden yhteinen Salo vapaalla -julkaisu uudistuu. Jatkossa Salo vapaalla julkaistaan vain verkossa. Painettua opasta ei enää tehdä.

Salo vapaalla kokoaa yhteen Salon kansalaisopiston, musiikkiopiston, liikuntapalveluiden ja Salon lukion aikuislinjan kurssit, tapahtumat ja vapaa-ajan palvelut. Julkaisu on ollut aiemminkin saatavilla verkossa painetun oppaan rinnalla, mutta jatkossa kaikki sisältö löytyy verkkojulkaisusta.

Verkkojulkaisua voi lukea tietokoneella, tabletilla ja puhelimella. Hakutoiminnon avulla voi helposti etsiä kiinnostavia kursseja, tapahtumia ja palveluita.

Painetusta versiosta luopuminen vähentää paperinkulutusta ja säästää painatus- ja jakelukuluja. Näin resursseja voidaan käyttää palveluihin ja toiminnan kehittämiseen.

Salo vapaalla tarjoaa kattavan katsauksen tulevan kauden monipuoliseen tarjontaan. Julkaisun avulla on helppo suunnitella harrastuksia, elämyksiä ja liikunnallista vapaa-aikaa sekä löytää itselleen sopivia kursseja ja tapahtumia.

Salo vapaalla -verkkojulkaisu ilmestyy 8.12. sivuille **salo.fi/liikunta** ja **salo.fi/kansalaisopisto**.

Ilmoitustaulu

Kulttuuripalvelut tiedottaa

Kulttuuritoimisto
Ylhäistentie 2, 2.krs
salo.fi/kulttuuri
facebook.com/kulttuurisalo
IG @kulttuuriassat

Kulttuuriavustukset 2027

Vuoden 2027 kulttuuriavustusten ensimmäinen haku on avoinna 2.–31.11.2026 klo 12 mennessä. Haku on suunnattu ympärivuotiseen toimintaan sekä vuoden ensimmäisen puoliskon tapahtumiin. Lisätiedot ja hakumateriaalin löydät verkkosivuilta **salo.fi/kulttuuriavustukset**.

Ehdota kulttuuripalkinnon saajaa 30.11. mennessä

Salon kaupunki palkitsee vuosittain kulttuurin saralla ansioituneita tekijöitä neljässä kategoriassa: elämäntyö, vuoden kulttuuriteko, nuori salolainen kulttuuritekijä (alle 29 v.) sekä kansainvälisesti merkittävä saavutus. Kulttuurikumppanit (KUKU) kerää ehdotuksia ja tekee esityksen kaupungille. Ehdotuksia voivat jättää taide- ja kulttuuriyhdistykset sekä -toimijat 30.11.2026 klo 23.55 mennessä. Lue lisää ja tee ehdotus: **salo.fi/kulttuurikumppanit**.

Kulttuurin talven kausiesite

Talven kausiesite kokoaa Salon kulttuuri-, museo- ja kirjastopalveluiden tarjonnan yksiin kansiin, niin paikallisten kuin vierailijoiden iloksi. Saatavilla suomeksi ja englanniksi – nouda kirjastoista, kaupungintalolta tai lataa verkkosivuiltamme joulukuun alussa.

Kulttuuriluotsitoiminnassa mennään yhdessä

Kulttuurin tulee olla kaikkien saatavilla. Kulttuuriluotsit edistävät kulttuurin saavutettavuutta olemalla kavereina ja kanssakulkijoina heille, joiden ei muuten tule lähdettyä kulttuurin pariin. Koulutetun, vapaaehtoisen kulttuuriluotsin voi tilata seuraksi kulttuuritapahtumaan.

Luotsit ovat paikalla
- Veturitallissa museoperjantaisin 4.12. ja 5.2. klo 12–14
- Salon pääkirjastossa 25.11. klo 12–14
- Pääkirjaston lukupiirissä 7.12. klo 17–18.30.

Kulttuuriluotsit tulevat luokse

Luotsin voi myös kutsua kylään. Kiertävä taidenäyttely Taidekapseli sekä teemalliset elämyskorit kyläilevät yhdessä luotsien kanssa esim. hoivakodeissa ja erilaisissa tapahtumissa.

Uusi kulttuuriluotsikoulutus tulossa!

Uusi luotsikoulutus alkaa helmikuussa 2027. Kiinnostaisiko sinua olla osa innokasta luotsiyhteisöä? Voit olla yhteydessä vaikka heti. Seuraa myös tiedotusta. Tervetuloa mukaan!

Luotsitilaukset ja muut yhteydenotot puhelinsoitolla 02 778 4811, 050 435 0427 tai sähköpostitse satu.pasio@salo.fi. Voit myös jättää viestin, niin otamme sinuun yhteyttä. Palvelu on maksutonta.

Toiminnan ajankohtaiset tiedot löydät seuraamalla kulttuuripalveluiden somea **facebook.com/kulttuurisalo** ja **salo.fi/kulttuuriluotsi**.

Kulttuuriluotsitoiminta on osa Salon kaupungin kulttuurihyvinvointityötä. Olemme myös mukana Varhan OmaVoima-hankkeessa tarjolla omaishoitajien ja -hoidettavien tukena kulttuurin parissa.

Liikuntapalvelut tiedottaa

Ilmoittautuminen kevään 2027 kursseille

Kurssit tulevat näkyville 13.11. osoitteessa **salo.fi/hellewi**. Toimintaviikot ja ilmoittautumiset:

Vauva- ja perheuinnit
- 1. jakso viikot 2–10 (ei 8) ilmoittautuminen ma 14.12. klo 17 alkaen.
- 2. jakso viikot 11–19 ilmoittautuminen 24.2. klo 17 alkaen.

Uimakoulut
- 1. jakso viikot 2–10 (ei vko 8) ilmoittautuminen ma 14.12. klo 17 alkaen.
- 2. jakso viikot 11–20 (ei 27.3.) ilmoittautuminen 24.2. alkaen.

Vesijumpat
- Viikot 2–19 (ei vko 8 eikä 27.3.) ilmoittautuminen ma 14.12. klo 12/ikääntyneet ja klo 17/muut alkaen.

Saliliikunta
- Viikot 2–17 (ei vko 8) ilmoittautuminen ke 16.12. klo 12/ikääntyneet ja klo 17/muut alkaen.

Yleisöluistelut

Yleisöluistelut kaupungin uudessa jäähallissa torstaisin klo 17.45–18.45 ja lauantaisin klo 9–10.15. Maillallisia yleisöluisteluvuoroja lisätään mahdollisuuksien mukaan. Lisätiedot löydät **salo.fi/jaahalli**.

Kävellään kimpassa – liikutaan liukastumatta

Kävellään kimpassa – liikutaan liukastumatta Salohallin juoksusuoralla maanantaisin klo 10–11 ajalla 19.10.–14.12. Maksutonta, omatoimista liikuntaa hyvässä porukassa.

Uutiskirje

Liikuntaseuroille ja liikunnasta kiinnostuneille suunnattu uutiskirje kertoo liikuntapalveluiden ajankohtaisista asioista ja tapahtumista. Tilaa uutiskirje sähköpostiisi **uutiskirje.liikuntapalvelut.salo.fi**

Seuraparlamentti

Mikäli seurallasi on asioita, joihin tarvitset Seuraparlamentin apua/kantaa tms., ota yhteyttä seuraparlamentti@salo.fi tai suoraan Seuraparlamentin jäseniin. Yhteystiedot löytyvät sivulta **salo.fi/seuraparlamentti**.

Opistopalvelut

Musiikkiopisto

Salon musiikkiopisto
Mariankatu 2, 24100 Salo (kanslia)
Puh. 044 778 4640 toimistosihteeri Päivi Pakkanen, puh. 044 778 4642 rehtori Annika Viitanen Friberg
musiikki.opisto@salo.fi
salo.fi/musiikkiopisto

Instrumenttiopinnot ja musiikkileikkikoulu

Olisitko innokas aloittamaan uuden instrumentin opiskelun tai tulemaan mukaan muskariryhmään? Nyt voit ilmoittautua musiikkiopiston oppilasjonoon: jos kesken lukuvuoden toivomastasi instrumentista vapautuu paikka, olemme sinuun yhteydessä. Ja jos sinulle sopivassa muskariryhmässä on tilaa, pääset aloittamaan saman tien.

Jonoon pääset ilmoittautumaan Eepos-ohjelman kautta osoitteessa **salo.eepos.fi**, ”Hakeudu oppilaaksi”.

Oppilashaku syksyllä alkavalle uudelle lukuvuodelle käynnistyy huhtikuussa 2027. Tarkemmat aikataulut ja hakuohjeet löydät musiikkiopiston verkkosivuilta maaliskuun aikana.

Syyslukukauden viimeinen opetuspäivä on perjantai 18.12. Kevätlukukausi aloitetaan loppiaisen jälkeen torstaina 7.1.

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston kurssitarjonnan löydät osoitteesta **opistopalvelut.fi/salo**. Seuraa ajankohtaista tiedotusta verkkosivuilla **salo.fi/kansalaisopisto** ja sosiaalisen median kanavilla **facebook.com/salonkansalaisopisto** ja **instagram.com/salonkansalaisopisto**.

Opisto on joulutauolla 21.12.–6.1., jolloin opetusta ei ole ja toimistopalvelut ovat suljettuna.

Kevätlukukausi

- Opinto-opas julkaistaan Salo vapaalla -verkkolehdessä arvioidusti 8.12. **salo.fi/kansalaisopisto**. Kevään kurssit julkaistaan samalla myös kurssikaupassa **opistopalvelut.fi/salo**.
- Kevätlukukauden verkko- ja etäkursseille voi ilmoittautua verkossa 9.12. klo 9 alkaen.
- Kaikille kevätlukukauden 2027 kursseille voi ilmoittautua viikolta 2 alkaen kunkin kurssin tiedoissa mainitun ajankohdan mukaisesti.
- Syksyllä alkaneet koko lukuvuoden kurssit jatkuvat pääsääntöisesti viikolla 3 kurssien kuvauksissa mainitun aikataulun mukaisesti.
- Uudet kurssit alkavat viikolla 4, ja niitä käynnistyy koko kevään mittaan.
- Suomen kielen opetukseen ilmoittautuminen 7.1. (aikuisten perusopetus, päiväkurssit ja iltakurssit). Ilmoittautua voi kansalaisopistolla Ylhäistentie 2:ssa kello 10–11. Netissä ilmoittautumiset alkavat samana päivänä kello 11 (**opistopalvelut.fi/salo**).

Lisätietoja suomen kielen kursseista:
Maijastiina Heikkilä / aikuisten perusopetus ja päiväkurssit: 050 505 4653 / maijastiina.heikkila@salo.fi ja Suvi Puolakka / iltakurssit: 050 505 5713 / suvi.puolakka@edu.salo.fi.

Tervetuloa opiskelemaan Salon lukion aikuislinjalle!

Salon lukion aikuislinja – Elinikäisen oppimisen kumppani

- Aikuislinjalla voit opiskella lukion koko oppimäärän, jatkaa kesken jääneet lukio-opinnot loppuun ja lisäksi suorittaa ylioppilastutkinnon.
- Voit osallistua ylioppilaskirjoituksiin myös ammatillisen tutkinnon pohjalta ja suorittaa siten kaksoistutkinnon.
- Aikuislinja tarjoaa mahdollisuuden yksilöllisen opintopolun tekemiseen, mikä huomioi elämäntilanteesi joustavasti.
- Aineopiskelijana voi suorittaa yksittäisiä lukion aineopintoja ja valmentautua jatko-opintoihin.
- Otamme lukuvuoden aikana jatkuvasti uusia opiskelijoita, ja opinnot voi aloittaa kunkin uuden jakson alkaessa. Opintosuunnitelma tehdään opinto-ohjaajan kanssa.
- Opinnot toteutetaan aikuisten opetussuunnitelman mukaisesti.

Ota rohkeasti yhteyttä

Ilmoittautumislomake:
salo.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/lukiokoulutus/salon-lukion-aikuislinja.
Opintosihteeri Jaana Rosendahl,
puh. 044 778 4391,
jaana.rosendahl@edu.salo.fi.
Opinto-ohjaaja Mari-Anne Mielikäinen,
puh. 044 778 6110.
Opinto-ohjaaja Pauliina Seppä,
puh. 044 778 6112.

Ensimmäiselle luokalle ja iltapäivätoimintaan ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen Salon kaupungin peruskoulun ensimmäiselle luokalle

Ensi syksynä peruskoulun 1. luokalla aloittavat uudet oppilaat ilmoitetaan kouluun 4.–17.1.2027 Wilman kautta. Kaikille koulutulokkaiden huoltajille lähetetään ilmoittautumisesta Wilma-viesti viikolla 1.

Ilmoittautuminen koskee kaikkia vuonna 2020 syntyneitä lapsia (myös Salossa asuvat ulkopaikkakuntalaiset vuonna 2020 syntyneet sekä lapsikohtaiseen tukeen ja varhennettuun esiopetukseen otetut lapset).

Lisätietoja: toimistosihteeri Tiina Virtanen, 02 778 4007, tiina.virtanen@salo.fi.

Ilmoittautuminen Salon kaupungin iltapäivätoimintaan

Toimintaa järjestetään kunnan osoittamien alakoulujen yhteydessä ja kunnan päättämässä laajuudessa. Toiminta on tarkoitettu 1.–2. luokan oppilaille.

Ensi syksynä peruskoulun 1. luokalla aloittavat uudet ja 2. luokalle siirtyvät oppilaat ilmoitetaan iltapäivätoimintaan ajalla 4.1.–28.2.2027 Wilman kautta. Kaikille koulutulokkaiden ja kakkosluokalle siirtyvien oppilaiden huoltajille lähetetään hakuohjeet Wilma-viestillä viikolla 1.

Salon kaupunki ei järjestä aamutoimintaa.

Lisätietoja: toimistosihteeri
Tuija Lindgren-Väänänen, 02 778 4014,
tuija.lindgren-vaananen@salo.fi.

VASKI
www.vaskikirjastot.fi

Kirjastopalvelut

Joulun ja vuodenvaihteen aikana kirjastoilla on normaalista poikkeavia aukiolo- ja asiakaspalveluaikoja, joten tarkistathan ne verkkosivuilta. Salon kirjastopalveluiden toimipisteiden ajantasaiset aukioloajat, asiakaspalveluajat ja yhteystiedot löytyvät osoitteesta **salo.fi/kirjasto**.

Omatoimiset kirjastopalvelut ovat asiakkaitten käytettävissä Halikon, Kiikalan, Kiskon, Kuusjoen, Muurlan, Perniön, Suomusjärven ja Särkisalon kirjastoissa päivittäin klo 7–21. Omatoimiaikana sisäänkäynti kirjastokortilla ja siihen liitetyllä tunnusluvulla.

Huom! Perttelin kirjaston omatoimiaikaa on rajattu viikonloppuisin vuoden 2026 loppuun saakka:

• ma–to klo 7–21
• pe klo 7–17
• la–su klo 7–16.

Vuoden 2027 alusta lähtien Perttelin kirjaston omatoimiaika on jälleen päivittäin klo 7–21.

Vaski-verkkokirjasto on avoinna ympäri vuorokauden osoitteessa **vaskikirjastot.fi**.

Ota Salon kirjastopalvelut seurantaan.
Facebook: Salon kaupunginkirjasto.
Instagram: salonkirjastot.

Pääkirjasto

Pääkirjastossa on käytössä aamupäivän itsepalveluaika arkisin ma–pe klo 10–12. Kirjastoon pääsee tuolloin sisään ainoastaan kirjastokortilla ja siihen liitetyllä tunnusluvulla. Asiakkaat voivat itsepalveluaikana noutaa varauksia, lainata ja palauttaa aineistoa automaateilla sekä lukea lehtiä. Kopiointi, tulostaminen ja maksujen maksaminen ei ole mahdollista itsepalveluaikana. Asiakaspalvelua ei ole tarjolla itsepalveluaikana.

Pääkirjaston asiakaspalvelupisteet ovat avoinna vuoden 2026 loppuun saakka

• ma–to klo 12–19
• pe klo 12–18
• la klo 10–15.

Vuoden 2027 aukioloajat ilmoitetaan myöhemmin kirjaston verkkosivuilla sekä pääkirjaston ovella.

Pääkirjasto on kokonaan suljettu pe 11.12. henkilökunnan koulutuspäivän vuoksi.

Loppuvuodesta 2026 pääkirjastolla teemana on **Agatha Christie**, jonka kuolemasta tulee tänä vuonna 50 vuotta. Tule tutustumaan Agatha Christien maailmaan!

Perniön kirjasto

Perniön kirjaston asiakaspalveluajat muuttuvat 1.1.2027 alkaen:

• ma–ti klo 13–18 (aiemmin klo 14–19)
• ke–pe klo 11–16.

Omatoimiset kirjastopalvelut ovat käytettävissä päivittäin klo 7–21.

Kirjastoauto

Kirjastoauto ei liikennöi 22.12.–6.1.
Rauhallista joulua kaikille!

Liikennöinti alkaa tutuilla reiteillä jälleen aikataulun mukaisesti to 7.1. Kirjastoauton aikataulu on nähtävissä kirjaston verkkosivuilla osoitteessa **salo.fi/kirjastoauto**. Paperinen aikataulu on noudettavissa kirjastoautosta ja pääkirjastosta.

Ilmoitustaulu

Työllisyys- ja kotouttamispalvelut

Työllisyyspalvelut

Työnantaja, tartu mahdollisuuksiin löytää yritykseesi uusi tekijä

Työnantajalle on tarjolla rahallista tukea rekrytointiin Salon työllisyysalueella:

- BOOST – nuorten työllistymissetelin avulla työnantaja voi saada tukea 18–29-vuotiaan työttömän työnhakijan palkkaamiseen. Tuki on 50 % nuoren bruttopalkasta, enintään 1 500 €/kk. Työsuhteen tulee kestää vähintään kolme kuukautta, ja tukea voidaan myöntää enintään kuudeksi kuukaudeksi. Seteli on käytössä kaikissa Salon työllisyysalueen kunnissa (Salo, Koski Tl, Marttila ja Somero).
- Salon kaupungin työllistämislisän avulla yritys voi työllistää pitkään työttömänä olleita salolaisia työnhakijoita (700 päivää työttömyysetuutta saaneita työttömiä työnhakijoita). Työllistämislisää voidaan myöntää yritykselle 12 kuukauden työsuhteeseen 10 000 euroa kokoaikatyöhön ja 5 000 euroa osa-aikatyöhön (maksimissaan 50 % palkkakustannuksista).

Hakemuksen tukiin voit jättää, vaikka ehdokasta ei työhön olisi vielä tiedossa. Salon työllisyyspalvelut auttaa sopivan ehdokkaan löytämisessä.

Hakemuksen saavuttua työllisyyspalvelut on yhteydessä yritykseen ja auttaa tarvittaessa sopivien ehdokkaiden löytämisessä.

Tutustu tarkemmin nuorten työllistymisseteliin ja Salon kaupungin työllistämislisään, niiden ehtoihin ja hakemiseen Salon kaupungin verkkosivulta: **salo.fi/boost** ja **salo.fi/työllistämislisä**.

Kotouttamispalvelut

Let's Meet -työelämätapahtuma

Salon seudun ammattiopistolla (Taitajankatu 6) järjestetään maahanmuuttajille suunnattu Let's Meet -työelämätapahtuma torstaina 26.11. klo 10–15. Tapahtumassa annetaan tietoa koulutuksista, työpaikoista Salossa, yrittäjyydestä, vapaa-ajan mahdollisuuksista sekä kuullaan mielenkiintoisia puheenvuoroja paikallisilta yrittäjiltä.

Tapahtumassa on mahdollisuus osallistua mm. minihaastatteluihin työnantajien kanssa, CV-kuvaukseen sekä työhaastattelun sparraustyöpajaan.

OTA TYÖTÖN NUORI TYÖHÖN.
Lue lisää ehdoista ja ilmoittaudu mukaan!

PAIKKU

Poikkeuksia Paikun juhlapyhien liikennöinnissä

Paikun vuoroja ei liikennöidä jouluna 24.12.–25.12., uudenvuodenpäivänä 1.1. eikä loppiaisena 6.1. Peruskoulujen loma-aikana (23.12.–6.1.) ei liikennöidä aikatauluihin merkittyjä koulupäivävuoroja 181, 402, 522, 524 ja 300. Paikun ma–pe-vuorot ajetaan aikataulujen mukaisesti myös peruskoulujen loman aikana arkipyhiä lukuun ottamatta.

Palveluliikenteessä poikkeuksia viikoilla 52, 53 ja 1

Palveluliikennettä ei ajeta jouluna 24.12.–25.12., uudenvuodenpäivänä 1.1. eikä loppiaisena 6.1. Muilta osin palveluliikenne ajetaan normaalisti talviaikataulun mukaisesti.

Arkipyhien jälkeisten asiointipäivien tilaukset tulee tehdä tilauspalvelukeskuksesta edeltävänä arkipäivänä. Torstain 7.1. matka tulee tilata viimeistään tiistaina 5.1. klo 14 mennessä.

Paikku liikennöi talviaikatauluin 4.1.–4.6.2027

Kevään aikataulu julkaistaan viimeistään joulukuussa Paikun verkkosivuilla osoitteessa **salonpaikku.fi**. Aikatauluun ei ole suunnitteilla muutoksia syksyn aikatauluun verrattuna.

Paperiset aikataulut ovat noudettavissa kaupungin palvelupisteiltä sekä pääkirjastolta viimeistään viikolla 1.

E-laskuun siirtyminen helpottaa arkeasi

E-laskujen vastaanotto on mahdollista ajasta ja paikasta riippumatta. E-lasku on vaivaton vaihtoehto paperilaskulle, koska lasku tavoittaa sinut, missä tahansa oletkin.

Lasku toimitetaan suoraan verkkopankkiisi, laskun tiedot ovat automaattisesti oikein, eikä näppäilyvirheitä tapahdu.

E-laskutus on turvallista, ja e-lasku tulee aina varmasti perille. Lasku jää myös automaattisesti talteen e-laskuarkistoon.

E-lasku on paperittomana ympäristöystävällinen vaihtoehto. Ekologisen e-laskun hiilijalanjälki on vain kolmannes paperilaskusta.

Salon kaupungin talouspalvelut suosittelee e-laskujen käyttöönottoa myös Salon kaupungin laskujen yhteydessä. E-maksusopimuksen voit tehdä kätevästi verkkopankissasi.

Salon Vesi

Salon Vesi tiedottaa

Vesimittarilukemien ilmoittaminen

Salon Vesi muistuttaa asiakkaitaan ilmoittamaan vesimittarien lukemat tasauslaskua varten. Ilmoitus tehdään Kulutus-Webissä, jonne kirjaudutaan Salon Veden verkkosivuilta **salo.fi/asuminen-ja-ymparisto/vesi-ja-jatehuolto/liikelaitos-salon-vesi** kohdasta "Vesilukemien syöttö". Mikäli lukemaa ei ole ilmoitettu 6.12. mennessä, lähetetään mittarilukukortti postitse helmikuun 2027 lopulla ja tasauslasku muodostuu maaliskuun lopulla lähetettäviin laskuihin. Jos kiinteistössä on etäluettava vesimittari, lukemaa ei tarvitse ilmoittaa. Etäluettavan vesimittarin kunto on kuitenkin hyvä tarkastaa aika ajoin.

Vesihuollon hinnat muuttuvat 1.1.2027

Talousveden käyttömaksu nousee 4 % (+7 snt/m³, uusi hinta 1,89 €/m³ sis. alv) ja jäteveden käyttömaksu 7 % (+23 snt/m³, uusi hinta 3,48 €/m³ sis. alv). Talousveden ja jäteveden perusmaksut nousevat 30 %. Kokonaiskorotus vesilaskuun on keskimääräiselle omakotiasiakkaalle 9 % (noin 7 €/kk) ja kerrostaloasiakkaalle 7 %. Maksukorotukset tarvitaan, jotta voimme uudistaa ikääntyviä vesihuollon rakenteita. Suurimmat investoinnit lähivuosina kohdistuvat jätevedenpuhdistuksen parantamiseen, mikä vähentää kuormitusta vesistöihin. Tilaustöiden palvelumaksut nousevat 2–5 % maksun tyypistä riippuen. Korotusten syynä on kustannustasojen nousu. Hinnastot ovat luettavissa verkkosivuilta. Muutoksista on päätetty liikelaitos Salon Veden johtokunnassa 30.9.2026 § 49.

Asiakaspalvelun aukioloajat

Salon Veden asiakaspalvelu on avoinna puhelimitse arkisin klo 9–11 ja klo 13–14.30, puh. 02 778 5810. Asiakaspalvelun sähköposti on vesihuolto@salo.fi. Asiointi Salon Veden toimistolla kaupungintalolla vain ajanvarauksella. Asiakaspalvelu puhelimitse ja kaupungintalolla on suljettuna 21.12.–6.1.

Vesihuollon vikapäivystys palvelee 24/7 kiireellisissä vesihuollon vahinkotapauksissa, puh. 02 778 5800.

Salossa tapahtuu

Joulumarkkinoita ja -myyjäisiä Salossa:

- 21.11. ja 28.11. Mathildedalin Joulumarkkinat
- 28.–29.11. Teijon Masuunin Joulumarkkinat
- 28.–29.11. Wiurilan perinteiset joulumyyjäiset
- 29.11. Hyvänmielentori Salon torilla
- 5.–6.12. Rikalanmäen Joulumyyjäiset
- 12.–13.12. Meritalon museon joulumyyjäiset

Tutustu myös muihin Salon joulutapahtumiin: VisitSalo.fi/joulusalo

Joulu Salon lapsille -lahjakeräys 2026

Joulu Salon lapsille -lahjakeräys

Haluatko mukaan lahjoittajaksi ja tarjota joululahjan vähävaraisen perheen lapselle? Lasten lahjatoiveita jaetaan lahjoittajille kaupungintalolla sekä Perniön kirjastossa 1.12. asti.

Lisätietoja: **salo.fi/joulu-salon-lapsille**.

Joulunavaustapahtumia eri puolilla Saloa

Eri puolilla Saloa järjestetään joulunajan tapahtumia. Tapahtumissa on musiikkia, ja niissä sytytetään kynttilöitä sekä nautitaan glögistä, pipareista ja yhteisöllisyydestä. Yhteisöpalvelut ja kulttuuripalvelut järjestävät yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa joulutapahtumia neljässä paikassa, mutta yhteisöllisiä joulutapahtumia löytyy myös muilta kyliltä. Lisätietoja näistä ja muista joulun ajan tapahtumista löytyy sivulta **visitsalo.fi/joulusalo**.

- Ke 25.11. klo 17.30–18.30 Kiikala, kirjaston piha.
- To 26.11. klo 18–19 Muurla, Kankareen riihi. Tarjolla on myös ohrapuuroa, joka on valmistettu kenttämuonituskoulutuksessa Kankareen riihen pihalla klo 13 alkaen Janita Kylänpään (Pro Agria, Kylä haltuun -hanke) opissa.
- Su 29.11. klo 15.30–16.30 Kisko, kirjaston piha. Toijan koulun vanhemmat ry järjestää perinteiset joulumyyjäiset Toijan koululla klo 12–15.
- To 3.12. klo 17–18 Suomusjärvi, Nahvonpuisto.

Salon kaupungin joulukalenteri kutsuu katsomaan Saloa uusin silmin

Mitä kaikkea Salossa tapahtuu, mistä kaupunkilainen ei ehkä vielä tiedä? Entä mitkä tutut asiat sisältävät sellaisia yksityiskohtia, joita ei arjessa tule koskaan ajatelleeksi?

Salon kaupungin tämänvuotisessa joulukalenterissa katsotaan Saloa vähän uudesta näkökulmasta. Joulukuun jokaisena päivänä avautuvassa luukussa kerrotaan yksi asia, jota et ehkä tiennyt, huomannut tai tullut ajatelleeksi Salosta tai kaupungin toiminnasta.

Luvassa on pieniä kuriositeetteja, yllättäviä faktoja, kiinnostavia ihmisiä, paikallisia perinteitä ja tapahtumia sekä asioita kaupungin arjesta. Luukuissa voidaan esimerkiksi kertoa, miten kaupungintalon joulukuuset saadaan paikoilleen, miten itsenäisyyspäivää vietetään eri puolilla Saloa tai ketkä paketoivat Joulu Salon lapsille -lahjakeräyksen lahjoja ennen niiden päätymistä lapsille. Yhteistä luukuille on se, että ne tarjoavat pienen uuden tiedon, näkökulman tai oivalluksen omasta kotikaupungistasi.

Joulukalenteri toteutetaan tänäkin vuonna Salon kaupungin Facebook-sivulla. Ensimmäinen luukku avautuu 1. joulukuuta, ja uusia luukkuja julkaistaan jouluaattoon saakka. Kannattaa siis seurata kaupungin Facebook-sivua joulukuussa ja avata luukku kerrallaan osoitteessa **facebook.com/salonkaupunki**.

Tule mukaan joulukadun avajaiskulkueeseen!

Salon joulukadun avajaisia vietetään sunnuntaina 29.11. Tänäkin vuonna kaikki joulun ystävät kutsutaan mukaan yhteiseen avajaiskulkueeseen, johon voi osallistua yksin tai yhdessä ystävien, perheen, työkavereiden tai oman yhdistyksen kanssa.

Viime vuonna uudistettu, kaikille avoin kulkue sai innostuneen vastaanoton. Tavoitteena on tehdä siitä koko kaupungin yhteinen joulunavaus, johon ovat tervetulleita myös yritykset, koululuokat, päiväkotiryhmät ja erilaiset kaveriporukat.

– Kutsumme kaikki halukkaat mukaan. Kulkueeseen ei tarvitse ilmoittautua etukäteen tai kuulua mihinkään ryhmään – saavut vain paikalle, Salon kaupungin tapahtumakoordinaattori **Karolina Blom** kannustaa. Pukeudu jouluisesti ja tule mukaan! Tonttulakki, punainen kaulahuivi tai muu jouluinen asuste riittää mainiosti.

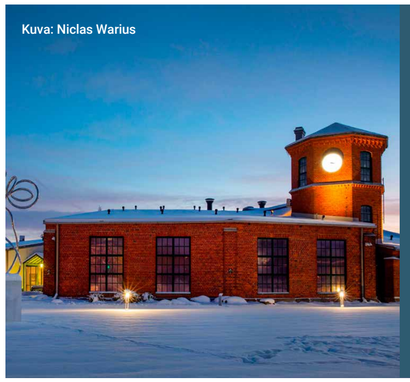
Kulkue kokoontuu Hermannin koulun pihalla kello 14.45 ja lähtee liikkeelle kello 15. Reitti kulkee Helsingintietä, Turuntietä, Annankatua ja Vilhonkatua pitkin kävelysillan kautta torille. Reitin pituus on noin 2,5 kilometriä. Kulkueen yhteydessä syttyvät myös joulukadun valot ja joulupukki saapuu paikalle.

Joulukadun avajaisten yhteydessä järjestetään perinteinen Hyvänmielentori klo 12–16. Torin järjestää Salon Yrittäjät ry. Hyvänmielentorille myyjäksi haluavat voivat ottaa yhteyttä **Jari-Pekka Stenroosiin**.

Viime vuonna joulukadun avajaiskulkueen kärjessä kulki punainen vanha paloauto. Tänäkin vuonna kaikki ovat tervetulleita mukaan tekemään joulunavauksesta koko kaupungin yhteistä juhlaa!

Salossa tapahtuu

Salossa tapahtuu

Lisää tapahtumia osoitteessa: salo.fi/tapahtumakalenteri

- 25.11. klo 12–14 **Kulttuuriluotsit esittelevät toimintaansa** pääkirjaston kirjatorilla.
- 25.11. klo 18.30 **Improklubi Iloton**. Ravintola Musinen lavalla Impro Umbra ja Improvisaationäytelmäpiiri Silmävode.
- 26.11. klo 17 **Pääkirjaston Novellikoukku**.
- 28.11. klo 13 ja klo 15 **Tanssitaiteen talvinäytös**, kulttuuritila Näkkäri. Esiintyjinä kansalaisopiston tanssikurssien opiskelijat, koreografeina tanssinopettajat Sirje Laukkanen-Garza ja Nina Andström.
- 29.11. klo 14 **Kutikuti-lastenmusiikkiorkesteri Hyvänmielentorilla**. Salolainen lastenmusiikkiorkesteri KUTIKUTI ottaa kaikki kuulijansa mukaan valloittavalle musiikkimatkalle! Konsertti on ilmainen ja kaikille avoin.
- 1.12. klo 12–13.30 **Digineuvonta** pääkirjastossa.
- 1.12. klo 14 **Lukupiiri** Suomusjärven kirjastossa.
- 1.12. klo 17.30–18.45 **Hiljainen lukupiiri** pääkirjastossa. Haluaisitko lukea enemmän, mutta arjesta on hankala löytää kiireetöntä aikaa lukemiselle? Kirjaston hiljainen lukupiiri tarjoaa pienen irtioton arjen hälystä. Lukupiirissä rauhoitutaan yhdessä kirjojen äärelle. Luetaan yksin, mutta kuitenkin yhdessä muiden seurassa. Lopuksi voi halutessaan jäädä hetkeksi keskustelemaan lukemastaan. Mikään pakko ei ole sanoa mitään. Ota mukaan kirja, jota haluat lukea tai nappaa luettavaa kirjastosta. Tarjoamme juhlavuoden hengessä Agatha Christie -aiheisia lukuvinkkejä.
- 2.12. klo 9.30–11 **Turinatupa Kiskossa** Yhteisötila Toijan Tuvassa. Mukana Yhres, Salon Muistiyhdistys ja kaupungin yhteisöpalvelut ja kulttuuripalvelut.
- 4.12. klo 10–18 **Museoperjantai taidemuseo Veturitallilla**. Maksuton sisäänpääsy koko päivän ajan. Mukana myös Salon kulttuuriluotsit klo 12–14.
- 4.12. klo 11–17 **Museoperjantai elektroniikkamuseossa**. Sisäänpääsy Made in Salo -näyttelyyn on maksutonta koko päivän. Klo 14–16 yleisön seurana mukana kiertelee museon ystäväyhdistyksen keskusteluopas.
- 4.12. klo 18 **Lukupiiri** Perniön kirjastossa.
- 5.12. klo 15 **Sibelius-lukion JouluShow**, Halikon liikuntahalli. Sibelius-lukion JouluShow on joulumusiikista koostuva, energinen ja voimakkaita tunteita pursuava kokonaisuus. Show'n yli 50 lahjakasta Suomen tulevaisuuden musiikin- ja tanssintekijää esiintyvät suoraan yleisön sydämiin. Reilun tunnin mittaisessa esityksessä tunnelmat vaihtelevat hartaan

perinteisestä hengästyttävän vauhdikkaaseen. Järjestäjinä Sibelius-lukio sekä Salon kaupungin kulttuuripalvelut. Liput 15/10€, **verkkokauppa.salo.fi**.

- 5.12. klo 17 **Jazz Suomi 100 -tanssiaiset @ SaloJazz Live**. SaloJazz juhlii kotimaisen jazzin 100-vuotista taivalta ja itsenäisyyspäivän etkoja tanssiaisilla ravintola Musinessa.
- 7.12. klo 17 **Lukupiiri** pääkirjastossa. Kuukauden kirjana Anneli Kanto: Rottien pyhimys (Gummerus, 2021). Salon kulttuuriluotsit ovat mukana toiminnassa.
- 10.12. klo 18 **Uskelan koulun musiikkiluokkien Lucia-konsertti**, Uskelan kirkko. Ohjelma 15 €.
- 15.12. klo 12–13.30 **Digineuvonta** pääkirjastossa.
- 17.12. klo 17 **Pääkirjaston Novellikoukku**.
- 12.1. klo 14 **Lukupiiri** Suomusjärven kirjastossa.
- 19.1. klo 12–13.30 **Digineuvonta** pääkirjastossa.
- 2.2. klo 12–13.30 **Digineuvonta** pääkirjastossa.
- 2.2. klo 14 **Lukupiiri** Suomusjärven kirjastossa.
- 3.2. klo 18 **Lukupiiri** Perniön kirjastossa.
- 5.2. klo 10–18 **Museoperjantai taidemuseo Veturitallilla**. Maksuton sisäänpääsy koko päivän ajan. Mukana myös Salon kulttuuriluotsit klo 12–14 ja Salon nuorisopalveluiden ja Salon seudun ammattiopiston Metka-kahvila klo 11–17.30.
- 5.2. klo 11–17 **Museoperjantai elektroniikkamuseossa**. Sisäänpääsy Made in Salo -näyttelyyn on maksutonta koko päivän. Klo 14–16 yleisön seurana mukana kiertelee museon ystäväyhdistyksen keskusteluopas.

salon taidemuseo **veturitalli**

Salon taidemuseo Veturitalli

Valokuvataiteilija Harri Pälvirannan näyttely avautuu tammikuussa Veturitallilla – vielä ehdit nähdä myös syysnäyttelyt!

©Harri Pälviranta: Douglas, Arizona, USA (2018).

Harri Pälviranta käynnistää Veturitallin näyttelyvuoden 2027 uransa tähän asti laajimmalla näyttelyllä, RAJA/MAA. Pälviranta on pitkän linjan tekijä suomalaisen valokuvataiteen kentällä, niin taiteilijana kuin taiteen tutkijana. Veturitallin näyttelyssä häneltä nähdään teoksia 17 viime vuoden ajalta. Dokumentaarisen valokuvataiteen perimää kunnioittavan ja jatkavan näyttelyn teoksissa tutkitaan niin maiden välisiä rajamuureja kuin sotien kuvallista perintöä. Näyttelyyn syntyvässä uudessa teossarjassa arkistokuvat muodostavat tunteikkaita siltoja menneen ja nykyisyyden välille.

Samanaikaisesti Galleria Sivuraiteella nähdään taiteilijaduo **Annu & Kertun** videoteos 84,2 vuotta (2025). Teos käsittelee muistoja, ikääntymistä ja sukupolvien välisiä yhteyksiä ammentaen inspiraationsa Romain Rollandin ja Sigmund Freudin kirjeenvaihdosta. Pohjois-Karjalassa 8 mm:n filmille kuvattu teos muodostaa arkistomateriaalin kanssa kauniin, ajallisia kerrostumia yhdistelevän kokonaisuuden. Molemmat näyttelyt ovat avoinna 23.1.–4.4.2027.

Jussi Virkkumaa, teos: Kirsti Taiviola, Kehrä, 2019, yksityiskohta.

Ennen kevättä Veturitallilla on vielä esillä kotimaista valotaidetta esittelevä Visit valo. Näyttely kokoaa yhteen teoksia sekä tämän päivän tekijöiltä että menneiltä vuosikymmeniltä. Näyttelyn teokset kutsuvat ihmettelemään ja ihastumaan valon mahdollisuuksiin eri tekniikoin ja tyylein toteutettujen teosten äärellä. Galleria Sivuraiteella Sauli Suomelan Layers/Kerrokset -näyttelyssä keskeisessä roolissa ovat valo, väri ja läpinäkyvyys.

Näyttelyt

- 3.10.2026–3.1.2027 Visit valo
- 3.10.2026–3.1.2027 Galleria Sivuraide, Sauli Suomela: Layers / Kerrokset
- 23.1.–4.4.2027 Harri Pälviranta: RAJA|MAA
- 23.1.–4.4.2027 Galleria Sivuraide, Annu & Kerttu: 84,2 vuotta

Salon taidemuseo Veturitalli, Mariankatu 14, Salo

Avoinna ti–pe klo 10–18, la–su klo 11–16.

Suljettu näyttelyiden vaihdon ajan 4.–22.1.2027.

Katso muut poikkeukset museon kotisivuilta: **salontaidemuseo.fi**.

Pääsymaksu 31.12. asti 10/7 €, 1.1.2027 alkaen 12/9 €. Museokortti, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi.

Vapaa pääsy kunkin kuukauden ensimmäisenä perjantaina.

Poimintoja musiikkiopiston konserttitarjonnasta

Verkkosivuiltamme **salo.fi/musiikkiopisto** löydät ajantasaiset tapahtumatiedot. Konsertteihin on aina vapaa pääsy, tervetuloa!

Oppilaskonsertteja Hilkansalissa (Vilhonkatu 2)

23.11. klo 18 ja klo 19 Puhallinsoittajien kaksi erisisältöistä konserttia.

27.11. klo 16.45 Muskarilaisten, pianistien ja viulistien konsertti: esiintymässä ***Sirpa Liinakarin*** ja ***Angela Saarisen*** oppilaita.

30.11. klo 19 Yhteinen oppilasilta: lavalla monen eri instrumentin taitajia ja laulajia.

1.12. klo 18 Pianistien konsertti: soittamassa ***Henni Isojunnon*** oppilaita.

4.12. klo 16.45 ja klo 17.45 Muskarilaisten, pianistien ja viulistien kaksi erisisältöistä konserttia.

7.12. klo 18.30 Huilukonsertti: ***Enni Metsänoja*** ja ***Liisa Loukola***.

9.12. klo 18 Harmonikkakonsertti.

11.12. klo 18 Tunnelmasta toiseen: ***Antti Vesterisen*** viuluoppilaiden joulu.

1.2. klo 19 Yhteinen oppilasilta.

Oppilaskonsertteja muualla

13.12. klo 15 Musiikkiopiston Kauneimmat joululaulut Uskelan kirkossa, Sairaalantie 5. Yhteislauluja opiston ison orkesterin säestämänä sekä oppilaiden esityksiä.

17.12. klo 19 Jo on joulu täällä – laulajien joulukonsertti Halikon kirkossa, Kirkkorinne 1.

Salon historiallinen museo

Meritalon museon joulumyyjäiset 12.–13.12. klo 11–15

Moisionkatu 18, Salo

Tule virittäytymään joulun tunnelmaan! Meritalo puetaan juhla-asuun. Myyntipöydillä on tarjolla ainutlaatuisia lahjaideoita. Mukana 15 paikallista tuotemyyjää. Lapset ja lapsenmieliset voivat tulla tapaamaan Joulupukkia ja tekemään jouluisia askarteluja. Mukana menossa on myös Sortit Pop-up -kahvio.

Perniön museo

Museotie 9, Perniö

Yhteydenotot: Anna Väänänen, puh. 044 7784883

Tule aikamatkalle Perniön rikkaaseen historiaan! Museon perusnäyttely tarjoaa matkan esihistoriaan, kylien, kartanoiden, ruukkien ja kirkkojen Perniöön. Vaihtuvana näyttelynä kuvataiteilija Tatu Gustafssonin PERNIÖ! -näyttely. Avoinna 13.12. asti joka sunnuntai klo 12–16. Näyttelyrakennuksen ja korjaustöiden ajan museo on suljettuna yleisöltä 14.12.2026–20.5.2027.

Laatuelokuvat sekä oopperа- ja balettinäytökset

Bio-Salo, Helsingintie 11

Listatut päivämäärät kertovat, milloin elokuvaviikko alkaa. Elokuvaa esitetään viikon aikana (pe–to) 3–4 kertaa. Tarkista esitysajat ja päivät osoitteesta **biosalo.fi**. Ohjelmaan voi tulla muutoksia.

Liput: laatuelokuvat 10 €, näytökset 20 € (sis. kahvit väliajalla). Laatuelokuviin voi käyttää sarjalippuja, lahjalippuja ja Leffapassia.

Elokuvat

- 4.12. I Swear – minun ääneni (Englanti) Tositarinaan perustuva elokuva kertoo nuoresta Johnista, joka yrittää elää "normaalia" elämää 1980-luvun Skotlannissa aikana, jolloin Touretten syndroomasta tiedetään vielä hyvin vähän.
- 18.12. Calle Málaga – muistojen katu (Ranska–Espanja) María Ángeles on aina nauttinut elämästään monikulttuurisessa Tangerin kaupungissa Pohjois-Marokossa. Kun hänen tyttärensä yllättäen ilmoittaa myyvänsä äitinsä asunnon, María Ángelesin koko elämä uhkaa muuttua.

Oopperat, baletit ja konsertit

- 11.12. Pähkinänsärkijä (Baletti)

Näkkärin Lasten lauantait

Salon kansalaisopisto, Ylhäistentie 2, **salo.fi/nakkari**.

Liput: 10 €/hlö, 28 €/perhelippu (4 hlö), alle 3 v. ja avustajat maksutta. Pääkirjaston neuvonnasta lainattavalla Näkkäri-kortilla 2 hlö maksutta. Lipunmyynti **verkkokauppa.salo.fi** tai ovelta korttimaksulla 30 min ennen tapahtumaa. Maksuvälineenä käy myös E-passi.

19.12. klo 13 **Sirkus Kolmen Kopla: Pakettipaniikki**

Tempputontut Rusetti, Henkseli ja Nappi valmistautuvat jouluun, mutta ongelmia on totisesti ilmassa… Sirkus Kolmen Koplan jouluisen jännittävä ja riemuisan humoristinen esitys on koko perheen akrobaattinen sirkusseikkailu. Esitys ottaa kierroksia tutuista joululauluista, joiden upeat uudet sovitukset ovat muusikko Viljami Viippolan käsialaa. Ikäsuositus 3+. Kesto n. 25 min.

16.1. klo 13 **Potkuri Ensemble: Utu ja Myrsky Linnunradalla**

Viime keväältä peruuntunut esitys saapuu vihdoin Saloon avaamaan Näkkärin Lasten lauantaiden kevätkauden 2027! Utu ja Myrsky Linnunradalla on koko perheen osallistava ja humoristinen esitys pelkojen voittamisesta ja tuntemattoman kohtaamisesta. Esityksen jälkeen (n. klo 14.15–15) järjestetään kansalaisopiston tiloissa maksuton Utun ja Myrskyn Avaruus/kaveruus -työpaja, jossa askarrellaan omat avaruusraketit ja lähdetään yhdessä galaktiselle seikkailulle. Työpajaan mahtuu 20 lasta vanhempineen, ja siihen on erillinen ilmoittautuminen. Ikäsuositus sekä esitykseen että työpajaan on 4+. Esityksen kesto n. 50 min.

Kuva: Studio Roihu

Kansalaisopiston ryhmien esitykset

Kulttuuritila Näkkäri, Ylhäistentie 2

25.11. klo 19 **Musiikinopiskelijoiden Syysmatinea**. Tervetuloa kuuntelemaan syyskauden opintojen satoa. Luvassa laulu-, kuoro-, ukulele- ja harmonikkaesityksiä. Konsertin järjestelyistä ja juontamisesta vastaa Pekka Laakso. Vapaa pääsy.

28.11. klo 13 ja 15 **Tanssitaiteen talvinäytös**. Pääsylippu 6 €, ostettavissa ennakkoon **verkkokauppa.salo.fi**.

11.12. klo 18 **Hurlumhei -improilta**. Kesto n. 1 t 15 min, ei väliaikaa. Aikuisten teatteritaiteen perusopetuksen kolmannen vuoden opiskelijoiden hauska ja ainutkertainen esitys. Vapaa pääsy.

Esillä olevia näyttelyitä

3.–24.11. **Kiertävä ryijynäyttely** Kuusjoen kirjastossa. Esillä kutomoiden kyläteemaiset juhlavuoden ryijyt.

2.10.–29.1. **Kohtaamisia-taidenäyttely**, Salon IoT Campus, Joensuunkatu 7. Avoinna ma–pe klo 7.45–16. Esillä noin 60 veistosta sekä piirroksia ja maalauksia 15 taiteilijalta, jotka ovat Salon kansalaisopiston nykyisiä tai aiempia kuvataideopiskelijoita, opiston kuvataideopettajia ja Salon Taiteilijaseuran jäseniä.

Elektroniikkamuseo

Elektroniikkamuseon Made in Salo -näyttely esittelee salolaisen elektroniikkateollisuuden historiaa Saloran, Mobiran ja Nokian tarinoiden kautta tarjoten myös muun maailman laitteita yli satavuotiselta ajanjaksolta. Varastonäyttelyn satojen radioiden, televisioiden, monitorien ja puhelimien kattauksen joukosta löytyy tuttuja tuotteita kaikenikäisille museovierailijoille. Videopeliosastolla vanhoja laitteita pääsee myös testaamaan.

Museo on avoinna ke–pe klo 11–17 ja la–su klo 11–16, viikoilla 52 ja 53 vain la–su klo 11–16. Joka kuun ensimmäisenä perjantaina sisäänpääsy on kaikille ilmainen. Elektroniikkamuseo on myös Museokortti-kohde.

Tarkempaa ajankohtaista tietoa poikkeuksista ja tapahtumista tarjoaa museon tiedotus: **elektroniikkamuseo.fi**.

Kirjastojen näyttelyt

- Pääkirjastossa 28.11. saakka **Merja Mäen** näyttely "Vuosien varrelta".
- Muurlan kirjastossa 2.12. saakka **Tea Tikan** näyttely "Luonnollisesti-taidegrafiikkaa eri menetelmin". Näyttely on avoinna asiakaspalveluaikoina.
- Pääkirjastossa 30.11.–23.12. näyttely "**Johanna Kotilainen** 75 vuotta. Grafiikkaa 1989–2000".
- Pääkirjastossa 4.–23.1. **Noora Kotilaisen** valokuvanäyttely.
- Pääkirjastossa 25.1.–13.2. **Teppo Rinteen** kuvataidenäyttely.

Lasten uutiset

Lasten uutiset on Salon kaupungin Kaupunkitiedotteessa kahdesti vuodessa ilmestyvä osio, jossa lapset ja nuoret pääsevät kertomaan itseään kiinnostavista aiheista ja tuomaan esiin omia näkökulmiaan. Sisällöt suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä koululaisten kanssa. Ensimmäisen Lasten uutiset -osion tekijöinä ovat Moision koulun 9. luokan medialuokkalaiset.

Kuva: Lenni Jokinen

Mitä mieltä nuoret ovat Kurpitsaviikoista?

Salon Kurpitsaviikot järjestettiin tänä vuonna uudella paikalla. Aikaisempina vuosina Kurpitsapuisto oli Vanhan Turuntien varrella. Tänä vuonna se siirrettiin Rannikon puutarhan Kurpitsapuistoon. Kysyimme Moision koulun nuorilta, mitä mieltä he ovat Kurpitsapuistosta. Uusi paikka on vanhaa laajempi.

Kysymistämme nuorista tänä vuonna 60 % oli käynyt ja 80 % oli käynyt ennenkin.

Nuoret pitivät tapahtumassa lampaista, koristelusta ja valoista. Isompaa aluetta arvostettiin.

Nuoret pitivät siitä, että alueella oli enemmän tekemistä, mikä antoi mahdollisuuden viettää puistossa enemmän aikaa. Uudesta järjestyspaikasta oltiin tyytyväisiä.

Osalla oli myös sanottavaa asioista, jotka eivät olleet heidän mieleisiänsä. Osa oli tyytymätön siihen, että koristeellisempi alue oli alueen perällä. Tapahtuma tuntui nuorista enemmän lapsiperheille suunnatulta.

Kysyimme, onko nuorilla toiveita ensi vuodelle. Toivottiin, että alue olisi yhtä iso ja että olisi yhtä kauniit valot ja kaiverretut kurpitsat. Nuoret myös toivoivat, että myyntikojut laitettaisiin syrjemmälle niin, että ensimmäisenä nähtäisiin kauniit kurpitsat.

Elämän opit

Olimme Salon syysmarkkinoilla kysymässä vanhemmilta ihmisiltä, mitä vinkkejä tai elämänohjeita heillä on nuorisolle annettavaksi. Nyt pääset lukemaan, mitä vinkkejä vanhemmat ihmiset haluavat sanoa sinulle.

Kun haastattelimme ihmisiä torilla, törmäsimme lauseeseen, jonka olet lähes varmasti kuullut ennenkin: ”Älä valita tai motkota.” Vanhemmat ihmiset sanovat tätä lausetta tai vastaavia, sillä heidän nuoruudessaan motkottaminen ei olisi varmaankaan mennyt hyvin vanhempien kanssa. Nuoret eivät aina tajua, mitä kaikkea vanhemmat tekevät heidän eteensä, ja lapsien motkottaminen ei ole kovin motivoivaa. Meidän kannattaisi olla kiitollisia ruoasta, joka tuodaan meidän eteen, vaikka kaalikeitto ei olisikaan lempiruokaa.

Useampi haastateltava sanoi, ettei kannata ottaa liikaa stressiä, usein asiat eivät ole niin vakavia kuin miltä ne vaikuttavat ja elämästä täytyy osata nauttia.

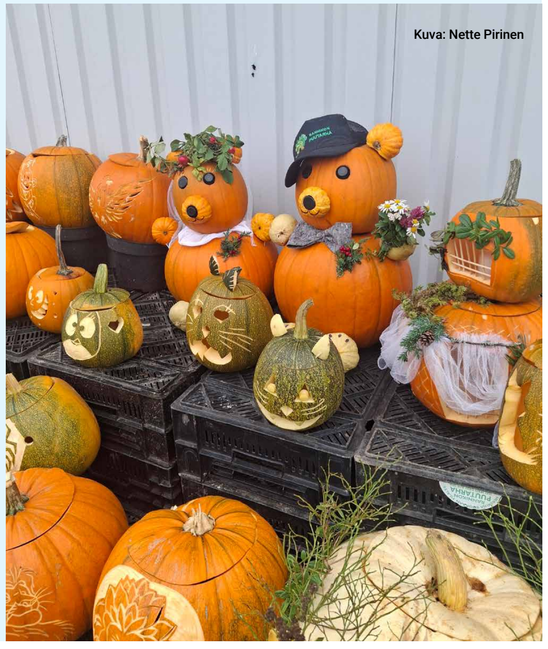
Saimme myös konkreettisempia vinkkejä, kuten ”Ole ajokorttikuvassa ihmisen näköinen”.

”Jos olisin 20-vuotias mutta tietäisin enemmän, olisin mennyt opiskelemaan toiseen paikkaan ja älyttöminkin ajatus voi olla mahdollisuus toteuttaa.”

”Mikään ei ole niin vakavaa, aina voi alusta aloittaa.”

Saimme myös pidemmän ja syvällisen vastauksen, kun kysyimme: ”Tärkeintä on usko, että loppujen lopuksi kaikki kääntyy hyväksi. Niin asioilla on tapana kääntyä. Elämä kantaa, vaikka joskus tulee mahalaskuja. Katos, kotkat lentävät joskus matalla, kanat ei koskaan korkealla. Välillä perssulat kastuu, mutta pian kotka taas liitää. Jos ei tee elämässä virheitä, niin ei ole elämässään paljon muutakaan tehnyt. Pitää elää. Ei vain pysyä elossa, pitää elää. Pitää ihastua, tehdä unelmia ja osan unelmista toteutuu. Nauttia auringonpaisteesta ja nauraa vesisateelle. Uskokaa vaan, teillä upea elämä edessä.”

Nämä ovat ne asiat, mitä vanhemmat ihmiset haluavat sanoa meille nuoremmille, että meidän kannattaa edes ajatella näitä lukemiamme asioita ja pitää näitä kanssamme, kun kuljemme eteenpäin.

Kuva: Nette Pirinen

Kulttuurikasvatussuunnitelma Nappula tuo kulttuuria päiväkoti-ja kouluarkeen

Salon kulttuurikasvatussuunnitelma Nappula on ollut osa lasten ja nuorten arkea lukuvuodesta 2021–2022 lähtien. Sen tavoitteena on tarjota jokaiselle salolaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus tutustua monipuolisesti kulttuuriin varhaiskasvatuksesta peruskoulun päättymiseen saakka.

Nappulan kautta lapset pääsevät vuosittain päiväkoti- tai koulupäivän aikana vierailemaan esimerkiksi museoissa, kirjastoissa, konserteissa ja teatterissa.. Osa sisällöistä tuodaan suoraan päiväkoteihin ja kouluihin. Viime lukuvuonna Nappulan tapahtumiin ja sisältöihin osallistuttiin yhteensä noin 7 350 kertaa.

– Nappulan tärkein tehtävä on varmistaa, että jokainen salolainen lapsi pääsee kokemaan kulttuuria taustastaan tai asuinpaikastaan riippumatta, kulttuurituottaja **Sini Lundgrén** Salon kaupungin kulttuuripalveluista kertoo.

Toimintaa koordinoi kaupungin kulttuuripalvelut. Ohjelmaa toteuttavat kaupungin omat kulttuuritoimijat sekä paikalliset taiteilijat ja valtakunnalliset vierailijat.

Lapset mukana valitsemassa kulttuurikokemuksia

Nappulassa lapset eivät ole vain yleisöä, vaan aktiivisia osallistujia. Esimerkiksi yhdeksäsluokkalaiset valitsevat eri vaihtoehdoista oman koulunsa Taidetarjotin-esityksen. Uskelan koulun musiikkiluokan oppilasraati taas valitsee Konserttikeskuksen tulevan kevään kuudesluokkalaisten koulukonsertin.

Lasten ja nuorten oma ääni kuuluu myös esiintymislavoilla. Keväällä kulttuuritila Näkkärissä nähdään kansalaisopiston Teatterikoulun nuorten toteuttama Saapasjalkakissa-näytelmä, joka esitetään kaikille salolaisille toisen luokan oppilaille. Tänä vuonna näytelmässä mukana on myös musiikkiopiston nuoria muusikoita.

Kulttuurikasvatussuunnitelman avulla vahvistetaan lapsen omaa kulttuurisuhdetta, tutustutaan paikallisiin kulttuuripalveluihin ja lisätään osallisuutta. Samalla rakennetaan ymmärrystä omasta kotikaupungista ja sen kulttuurin juurista.

– Kulttuurin ei tarvitse olla jotain erityistä tai kaukaista. Parhaimmillaan se on osa tavallista arkea, iloa, oivalluksia ja yhdessä koettuja hetkiä, Lundgrén summaa.

Soitinkarusellissa lapset soittavat lapsille

Yksi Nappulan suosikeista on musiikkiopiston Soitinkaruselli-kiertue. Sen aikana nuoret muusikot vierailevat päiväkodeissa esittelemässä soittimia ja musiikkia kaikkein pienimmille kuulijoille.

– Nappula-kiertue on hieno ja ainutlaatuinen tilaisuus tutustuttaa eri soittimia pienille lapsille, ja siinä lapset soittavat lapsille. Päiväkotilaiset ovat olleet hieno, hyvin käyttäytyvä ja innokas yleisö, sanoo sellonsoitonopettaja **Marjo Anttila**.

Myös musiikkiopiston rehtori **Annika Viitanen Friberg** näkee kiertueen merkityksen sekä esiintyjille että yleisölle.

– Erilaiset esiintymiskokemukset ovat tärkeä osa musiikkiopiston opintoja, ja Nappula-kiertue on aivan erityislaatuinen esiintymismahdollisuus. Oppilaat pääsevät usein esiintymään jopa omiin vanhoihin päiväkoteihinsa. Keikkabussissa on evät mukana ja iloinen tunnelma, Friberg kertoo.

Viime lukuvuonna Soitinkaruselli vieraili yhteensä kymmenissä päiväkotiryhmissä eri puolilla Saloa.

Kulttuurimuistoja koko kasvun ajalle

Nappula rakentuu ajatuksesta, että jokaisella lapsella on oikeus kulttuuriin. Yksi muistaa ensimmäisen teatteriesityksensä, toinen museokäynnin tai päiväkotiin saapuneen konsertin. Näistä kokemuksista syntyvät kulttuurimuistot, jotka voivat kantaa pitkälle aikuisuuteen.

Teksti: **Frida-Maria Pessi**.

Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt luokka-asteittain 2026–2027:

Varhaiskasvatus

Musiikkiopiston Nappula-kiertue (Soitinkaruselli) ja kirjaston satutuokiot

Esiopetus

Kansansaduista säveliksi -musiikkikasvatuskokonaisuus ja eskarivierailu kirjastossa

Alakoulu

1. luokka: Kuulolla! -konsertit ja kirjastoon tai kirjastoautoon tutustuminen
2. luokka: Teatterikoulun näytös, kirjaston kirjavinkkaus ja kirjaston käyttämisen opastus
3. luokka: Vierailu läheiseen paikallishistoriakohteeseen tai -museoon
4. luokka: Vierailu elektroniikkamuseoon ja tiedonhaku kirjastossa
5. luokka: Vierailu taidemuseo Veturitalliin ja kirjaston kirjavinkkaus
6. luokka: Konserttikeskuksen konsertti omalla tai lähikoululla

Yläkoulu

7. luokka: Harrastusmessut ja tiedonhaku kirjastossa
8. luokka: Taidetestaajat ja kirjaston kirjavinkkaus
9. luokka: Ysien itse valitsema Taidetarjotin-esitys koululla

Musiikkiopiston Nappula-kiertueella soittamassa Armas Toivoniemi ja Heimo Ilomäki.

Saapasjalkakissa-näytelmän harjoituksissa Serafina Pallaskorpi, Topi Saturi, Isak Toikka, Enni Rokka, Ömer Halis, Oosa Angelin, Voitto Lehtinen ja Elvis Mäkikokko.

Mielen hyvinvointia arjen valinnoilla

Mielen hyvinvoinnista voi pitää huolta aivan kuten fyysisestäkin kunnosta. Mielen hyvinvointiin vaikuttavat jokapäiväiset valinnat ja teot. Salon ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori *Satu-Maarit Hildén* kertoo vinkkinsä.

Hyvinvoiva mieli jaksaa kohdata elämän koko kirjon

Ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi rakentuu ennen kaikkea arjessa. Tällöin pienilläkin teoilla voi olla merkitystä.

– Mielenterveys on yksi osa ihmisen terveyttä samoin kuin fyysinen terveys. Aivoista kannattaa pitää samalla lailla huolta kuin muistakin elimistä, ja siihen vaikuttavat yksinkertaiset, arkiset asiat, kuvailee Hildén ja jatkaa:

– Mielen hyvinvointi ei tarkoita jatkuvaa onnellisuutta, huoletonta elämää tai sitä, että vaikeat tunteet pitäisi osasta pitää poissa. Hyvään mielenterveyteen kuuluu koko tunteiden kirjo. Elämään mahtuu iloa ja surua, onnistumisia ja pettymyksiä, voimia ja väsymystä.

Panosta hyvään uneen

Hildén aloittaa mielen hyvinvointia tukevien asioiden listan unesta.

– Olen nähnyt työssäni, että todella monen ongelmat ovat alkaneet siitä, etteivät he nuku riittävästi tai kunnolla ja uni on epäsäännöllistä.

Hyvään uneen liittyvät neuvot saattavat kuulostaa tylsiltä, mutta hyvää unta tukee se, kun menee tiettynä aikana nukkumaan ja herää tiettynä aikana.

– On myös tärkeää tiedostaa, että nukkuminen ei ole mikään palkinto jostain tehdystä asiasta, vaan unta täytyy tulla säännöllisesti. Jos uni on epäsäännöllistä ja painottuu viikonloppuun, tietenkin se on pois arkiviikosta, kun uni ei tule sunnuntai-illalla ajoissa ja maanantaiaamulla taas väsyttää, Hildén muistuttaa.

Pidä kiinni rutiineista

Vaikka itsellään ei olisi töitä tai on eläkkeellä, olisi hyvä, että päivässä olisi edes yksi rutiini. Tekemättömyys altistaa tylsyydelle, ja tylsyys taas vaikuttaa mielen hyvinvointiin alentavasti.

Yksikin rutiini päivässä saa aktivoitua mieltä ja kehoa. Olipa se vaikka pieni lenkki ulkona, roskien vienti tai suihkussa käyminen. Myös arjen muissa asioissa, etenkin nukkumisessa ja syömisessä, kannattaa pitää kiinni rutiineista.

Jos viikonloput menevät aina palautumiseen ja nukkumiseen, olisi hyvä kiinnittää huomiota uneen arkiviikolla.

Löydä itsellesi sopiva tapa liikkua

Jotta liikkumisesta saataisiin paras hyöty myös mielelle, jokaisen tulisi löytää itselleen mieluinen tapa liikkua, joka tuottaa hyvää oloa.

– Liikunnan tiedetään olevan todella suojaava tekijä mielen hyvinvoinnille. Tutkimusten mukaan masennuksenkin hoidossa toiseksi tehokkain hoitomuoto on liikunta, kertoo Hildén.

Jo pelkkä kävely itsessään on tehokas liikuntamuoto, etenkin kun siihen yhdistää luonnossa liikkumisen. Metsällä on tutkitusti palauttavia ja virkistäviä ominaisuuksia.

Hakeudu kulttuurin pariin

– Kulttuurin tiedetään olevan hyvin vahva suojatekijä ja jopa hoito masennukseen, toteaa Hildén kulttuurin merkityksestä mielen hyvinvoinnille.
Kulttuurin voima onkin tunnistettu Salossa, ja kaupunki tarjoaa kulttuuriluotsipalvelua, jossa seuraa vailla oleva saa kulttuuriluotseista kaverin mukaan johonkin kulttuuritapahtumaan tai -palveluun.

Tee itsellesi miellyttäviä asioita ja päästä irti suorittamisesta

Oman hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että tekee itselleen miellyttäviä ja hyvää tekeviä asioita. Jos tekee asioita paljon velvollisuudentunteesta tai pakosta, se ei ole kovin suositeltavaa ainakaan pitkällä juoksulla.

Omista rajoistaan täytyy myös osata pitää kiinni. Jokaisella on oikeus sanoa ei.

– Esimerkiksi töiden vastapainoksi on hyvä tehdä arjessaan sellaisia asioita, jotka tuntuvat itsestä miellyttäviltä ja kivoilta. Niistä ammennetaan voimaa arkeen, toteaa Hildén.

Mielekkäät harrastukset ovatkin vahva suojatekijä mielen hyvinvoinnille. Suorittamisen kuplasta tulisi pysähtyä tähän hetkeen ja antaa kiireen mennä ohi.

– Kun pysähtyy ja kuulostelee omia tuntemuksiaan, on tärkeää yrittää tunnistaa esiin nousseita tunteita. Jos kuormituksen ja väsymyksen sivuuttaa, päätepysäkillä on uupumus eli burnout.

Vaali sosiaalisia suhteita

Ihmisissä on eroja, kuinka paljon toisten seuraa kaipaa. Ihminen on kuitenkin aina laumaeläin.

– Me tarvitsemme toisia ihmisiä ja palautetta siitä, että olen hyvä ja kelpaan juuri tällaisena toiselle. Jos ihminen on yksin, näitä viestejä ei tule, mikä vaikuttaa omaan kokemukseen ja näkemykseen siitä, millainen on.

Ihminen tarvitsee aina sosiaalista yhteisöllisyyttä ja osallisuutta mielen hyvinvoinnille. On todella tärkeää, että jokainen kokee tulleensa kuulluksi ja nähdyksi.

– Jos yhteisöllisyyttä ei ole, se on ehdottomasti riskitekijä ihmisen mielen hyvinvoinnille.

Salossa toteutettiin 2022–2023 kysely, jossa paljastui, että yksinäisimmiksi itsensä kokeneiden ryhmää eivät muodostaneetkaan eläkeläiset vaan 20–29-vuotiaat nuoret aikuiset.

– Suurena haasteena on, miten tavoittaisimme nämä nuoret ja miten saamme heidät palveluiden ja yhteisöjen piiriin, pohtii Hildén.

Elämään tarvitaan iloa ja merkitystä. Kaiken ei tarvitse olla täydellistä.

Syö säännöllisesti ja monipuolisesti

Säännöllinen syöminen takaa sen, että elimistö saa tarvitsemansa polttoaineen. Tärkeää on myös varmistaa, että elimistö saa kaikki tarvitsemansa ravintoaineet.

Esimerkiksi kasviksien lisääminen ruokavalioon monesti kuitenkin vaatii päätöksen tehdä muutoksia omaan ruokavalioonsa. Jos on etukäteen päättänyt, että se on liian vaivalloista tai kallista, muutos ei tule toteutumaan.

Suosi päihteettömyyttä

Päihteitä ei Hildénin mukaan voi suositella missään muodossa, jos haluaa pitää huolta hyvinvoinnistaan.

– On paljon tutkimusnäyttöä ihan nikotiinituotteista lähtien, miten päihteet vaikuttavat mieleen. Päihteiden vaikutus kohdistuu aivoihin, ja sitä kautta vaikutus ulottuu moneen muuhunkin, kuten hormonitoimintaan.

Alkoholi on aivoille yksi pahin myrkky, joka vaikuttaa myös unen laatuun. Alkoholia ei tulisikaan käyttää esimerkiksi itsensä palkitsemiseen rankan viikon jälkeen. On myös hyvä muistaa, että lapsiperheissä lapset omaksuvat ja oppivat kotoa monia tapoja. Myös päihteiden käyttöön liittyviä tapoja.

Panosta ruudun äärellä laatuun eikä määrään

Jos viettää paljon aikaa ruutujen äärellä, on riskinä, että moni mielen hyvinvoinnin peruspilareista jää toteutumatta. Esimerkiksi illalla ruudun katselu viimeiseen asti voi estää luonnollisen unen tulon, minkä seurauksena aamulla on entistäkin väsyneempi.

– Puhelimessa ja internetissä on paljon hyvää, mutta niitä pitää oppia käyttämään kohtuudella. Liiallinen ruutuaika somessa ja muissa palveluissa kääntyy ihmistä vastaan, toteaa Hildén.

Unessa mielen pitäisi päästä lepäämään ja aivojen prosessoimaan päivän tapahtumia. Jos ilta menee kuitenkin jatkuvasti vaihtuvien lyhytvideoiden selaamiseen, ei mieli pääse rauhoittumaan ennen unta virketulvan keskellä. Tällöin voidaan taas helposti turvautua nukahtamis- ja unilääkkeisiin, kun iltaisin ei saa unta.

Apua kannattaa pyytää ajoissa

Itsestä huolehtimiseen kuuluu myös sen tunnistaminen, milloin oma apu ei enää riitä. Suoritusyhteiskunnan yksi kääntöpuolista on kuitenkin se, että ihminen voi ajatella, että hänen täytyy pärjätä yksin eikä hän voi pyytää apua. Kun tarvitsee apua, sitä on oikeus pyytää, Hildén muistuttaa. Apua ei tarvitse odottaa siihen asti, että on aivan loppu.

Jos mieliala on ollut pitkään matala, ahdistus tai huoli alkavat hallita arkea, uni tai toimintakyky heikkenevät tai elämä tuntuu jatkuvasti liian raskaalta, asiasta kannattaa puhua läheiselle tai ammattilaiselle.

Joskus yksi lause voi olla alku sille, että tilanne alkaa helpotta: ”Minulla ei ole nyt kaikki hyvin. Voisitko kuunnella?”

Mielen hyvinvointi nuorilla rakentuu myös perusasioiden varaan

Nuorten mielen hyvinvointi koostuu pitkälti samoista palikoista, mitä aikuisillakin. Aikuisten on kuitenkin hyvä muistaa, että nuoret vasta opettelevat taitoja oman hyvinvoinnin tukemiseen, ja huoltajien tuki on tässä hyvin tärkeää. Vinkkejä nuorille ja vanhemmille antavat Salon nuorisopalveluiden etsivät nuorisotyöntekijät *Jenna* ja *Miika*.

Huolet ja murheet kannattaa jakaa

Jos pitäisi valita yksi tärkein vinkki nuorelle, Miikalla on siitä selkeä näkemys:

– Puhu jonkun kanssa. Jos sydämelläsi on jotain, kerro se jollekin. Asioita voi vatvoa itse, mutta asian kertominen jakaa sen painon. Asian voi jakaa kaverille tai luotettavalle aikuiselle. Silloin möröistä tulee tavallisia asioita ja isoista painoista kevyitä. Luotettavia ihmisiä on vaikka kuinka paljon.

Jos vanhemmille puhuminen tuntuu alkuun hankalalta, ympäriltä löytyy paljon muitakin aikuisia, joiden puoleen voi kääntyä.

Peruspalikat kuntoon: uni, syöminen, liikkuminen

Vaikka se voi kuulostaa tylsältä, oman hyvinvoinnin perustan nuortenkin kohdalla muodostavat uni, syöminen ja liikkuminen. Tärkeää olisi myös tehdä itselleen mukavia asioita.

Jenna arvottaa unen todella tärkeäksi, jotta nuori jaksaa aamulla lähteä kouluun:

– Itse koen teini-ikäisten vanhempana, että kyse on myös paljon vanhemmuudesta ja rajojen vetämisestä. Koen, että uni on niin tärkeää, että puhelin ei saa häiritä yöunia. Minun velvollisuuteni vanhempana on ottaa puhelin yöksi pois, jos en pysty luottamaan nuoreeni, että hän pystyy kontrolloimaan sitä itse, kertoo Jenna ja jatkaa:

– Jos perusjutut ovat kunnossa, syöminen ja liikkuminen, kyllä se uni tulee luonnostaan. Etenkin jos antaa unelle riittävästi arvoa, ettei esimerkiksi ota sitä puhelinta sänkyyn.

Mitä tulee syömiseen, säännöllinen ateriarytmi on suotavaa niin aikuisille kuin nuorille. Aamupalaa ja lounasta ei kannata jättää väliin, ja lounaalla kannattaa mieluummin syödä terveellinen koululounas kuin hakea kaupasta herkkuja lounaan korvikkeeksi.

– Toivoisin, että trendi koululuruoan dissaamisesta loppuisi ja nuoret saisivat takaisin kouluruokapositiivisuuden ja arvostuksen ruokaa kohtaan. Itse arvostan ruokaa, ja ruoka on minulle tosi tärkeää. Toivon, että nuoret löytäisivät saman arvostuksen, sanoo Miika.

Hän myös toteaa, että ei kaupassa käynti koulupäivän aikana ja kouluruokaan negatiivisesti suhtautuminen ole toisaalta uusia asioita. Suurin osa nuorista nykyisinkin syö koululounaan ja arvostaa sitä – vaikkei ääneen, niin ainakin hiljaisuudessa syömällä sen.

”Sinä saat sanoa ei”

Nuorten on tärkeää oppia, että heilläkin on oikeus sanoa ei, kun itsestään siltä tuntuu. Omaa jaksamista kannattaa kuunnella ja asettaa rajoja sen mukaan.

– Haluaisin sanoa nuorelle, että ole vahva. Jos kaverit vaikka sanovat, että valvotaan yö ja snäppäillään, niin ole rohkea ja vahva ja sano, että sinä käyt nyt nukkumaan, koska haluat olla aamulla virkeä, kun menet kouluun. Joku voi nauraa sinulle, mutta sanopa, että katsotaan aamulla, kuka sitten nauraa, sanoo Miika ja jatkaa:

– Älä lähde johonkin mukaan, jos koet sen vääräksi. Sinä saat sanoa ei. Olet silti hyvä ystävä ja osa yhteisöä, mutta sinulla on oikeus rajata, mitä teet, jos se esimerkiksi vaikuttaa yöuneesi. Sama koskee hölmöilyä. Nuoret saavat hölmöillä, mutta jos itse ei halua lähteä mukaan, sen saa sanoa.

Ystävyyssuhteita voi olla fyysisessä ja digitaalisessa maailmassa

Yksinäisyys koskettaa kaikenikäisiä, myös nuoria. Kyse on koko maan laajuisesta ongelmasta, johon ei ole kuitenkaan löydetty vielä tehokasta patenttiratkaisua.

– Nuorten yksinäisyys on hieman lisääntynyt. Oman porukan ja oman ystävän löytäminen olisikin todella hyvä juttu jokaiselle. Sosiaaliset suhteet ja kontaktit myös kasvotusten ovat todella tärkeitä, sanoo Jenna.

Ystävyyssuhteet voivat olla nuorilla kuitenkin monimuotoisempia mitä vanhemmilla ikäpolvilla. Perinteisten fyysisten ystävyyssuhteiden lisäksi nuorilla voi olla myös ns. digitaalisia ystäviä, joiden kanssa pidetään yhteyttä vain verkossa esimerkiksi peleissä tai somessa.

– Arvostan paljon digitaalista ystävyyttä. Se ei ole samanlaista ystävyyttä kuin fyysinen ystävyys, mutta digitaalisessa ystävyydessä on lähes kaikki samat elementit mitä fyysisessä ystävyydessäkin. Digitaalista ystävää ei toki voi koskettaa, ja hänen kanssaan ei voi mennä kahville. Mutta jos ei ole saanut ystävää fyysisesti, digitaalisen ystävän kanssa saa koettua samat positiiviset ja negatiiviset sekä kasvattavat tunteet, pohtii Miika.

Vaikka muut välillä vähättelisivätkin nettikavereita, digitaalinen ystävyys on hyvä ystävyys siinä missä fyysinenkin.

Ystävyyttä ei voi pakottaa tai suorittaa, joten ystäviä kannattaa lähteä etsimään avoimin mielin samanhenkisten ihmisten parista.

Jos perheessä on taloudellisesti tiukkaa, harrastamiseen on eri tapoja saada tukea. Esimerkiksi Salon kaupungin Lataa liikettä! -tunneille pääsee osallistumaan maksutta. Lisäksi erilaiseen seuraharrastamiseen löytyy tukia. Mahdollisuuksista kannattaa kysyä esimerkiksi koulun opinto-ohjaajalta.

Aikuinen, juttele nuoren kanssa

Arkeen liittyviä perusasioita ja -taitoja on lukemattomia, ja nuorta ei voi jättää oppimaan niitä yksin.

– Asioita ei voi kuitenkaan opettaa paasaamalla vaan puhumalla hyvässä hengessä. Nuoret ovat fiksuja, ja heillä on suuri oppimisen nälkä. Määräilyllä ja komentamalla nuori saadaan tekemään asioita, mutta se on hyvin lyhyt tapa ohjata nuorta oikeaan suuntaan. Puhuminen ja järkeily sekä nuoren itse tekemä päätös kantavat loppuun asti, pohtii Miika.

Jenna myös muistuttaa:

– Meidän nuoremme, jotka eivät ole vielä edes lukiossa tai ammattikoulussa, eivät ole itseohjautuvia vaan he tarvitsevat aikuisten tukea.

Asioita kannattaa myös perustella konkreettisesti. Esimerkiksi unella on suuri merkitys siksi, että silloin kasvu tapahtuu pääosin ja päivällä opittu tieto siirtyy pitkäkestoiseen muistiin. Toisin sanoen nukkumalla kasvaa ja oppii.

Salon oma Hyvinvointiblogi jakaa vinkkejä

Salon kaupungilla on verkkosivuillaan Hyvinvointiblogi, jossa kaupungin asiantuntijat kirjoittavat artikkeleita ajankohtaisista kaupungin asukkaiden hyvinvointiin liittyvistä aiheista laajalla spektrillä. Kynän varressa tai näppäimistön äärellä on pääasiassa ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori Satu-Maarit Hildén, mutta toisinaan tekstejä tuottavat myös muut vierailevat asiantuntijat.

Tutustu blogiin:
salo.fi/hyvinvointi-ja-osallisuus/hyvinvointiblogi

– Ota aikaa ja juttele nuoren kanssa näistä asioista. Jos nuori näyttää kättä ja sanoo ”mene pois”, anna hänelle rauhaa ja juttele. Yritä löytää aikaa joka päivä, tiivistää Miika.

Loppupeleissä on aikuisen vastuulla, että lapsen arjen peruspalikat ovat kunnossa ja toteutuvat.

Tehkää parempia arjen valintoja yhdessä

Arjen kiireissä uni, syöminen ja esimerkiksi puhelimen käyttö voivat olla hieman retuperällä niin aikuisilla kuin nuorilla. Perheissä voimaa voikin saada siitä, että parempia valintoja ryhdytään tekemään yhdessä.

– Mielen hyvinvointia tukee myös se, että tunnemme, keitä seinien sisällä asuu ja elelee. Arki saattaa mennä helposti siihen, että työpäivän jälkeen mennään sohvalle ja otetaan puhelin käteen ja nuori tekee samalla tavalla. Mitä jos käyttäisimmekin sen ajan, edes pienen hetken jotenkin muuten? Vaikka tutustumalla toisiimme, ehdottaa Jenna.

Miika jatkaa:

– Kertokaa itsestänne ja jakakaa tarinanne.

Mitä tulee nuorten elämään verkkomaailmassa, aikuisten kannattaa olla kärryillä, miten nuorilla menee siellä.

– Itse pyrin siihen, että en aina ole sormi pystyssä puhelimen suhteen. Pyrin olemaan kiinnostunut siitä, mitä siellä puhelimessa tapahtuu ja mitkä ovat tämän hetken jutut. Pyrin myös osoittamaan, että haluan tietää enkä kontrolloida lisää tai antaa omia ohjeitani, tiivistää Jenna.

Lopuksi todettakoon, että niin nuorten kuin aikuistenkaan ei tarvitse tavoitella täydellisyyttä, vaan asioihin kannattaa suhtautua lempeydellä.

Pienikin muutos tekee hyvää

Mies kuntoon -kampanja kannustaa elintapamuutokseen

Miten nukut, syöt ja liikut? Entä miten mieli voi? Varsinais-Suomen hyvinvointialueen lanseeraama Mies kuntoon -kampanja kannustaa varsinaissuomalaisia miehiä pysähtymään oman hyvinvointinsa äärelle ja tekemään pieniä, omaan arkeen sopivia muutoksia.

Varsinaissuomalaisten miesten elintavoissa on parantamisen varaa. Valtakunnallisten elintapatutkimusten mukaan naisten elintavat yleisesti ovat miehiä suotuisammat, mutta tämä ero korostuu erityisesti Varsinais-Suomessa. Miehiä tarkasteltaessa varsinaissuomalaisten miesten elintavat ovat koko Suomen heikoimmat. Kampanjan tavoitteena onkin saada erityisesti työikäiset miehet pohtimaan omia valintojaan.

Kyse ei ole vain liikunnasta tai painosta. Hyvinvointiin vaikuttavat yhdessä **liikkuminen, ravitsemus, uni, päihteiden käyttö ja mielen hyvinvointi**. Myös seksuaaliterveys ja ihmissuhteet ovat osa kokonaisuutta. Kampanjan viesti on kannustava: kaikkea ei tarvitse muuttaa kerralla, sillä pienikin säätö vaikuttaa.

Elintavoilla voidaan vaikuttaa moniin terveyden riskitekijöihin. Tutkijat nostavat esiin muun muassa verenpaineen, veren rasva- ja sokeriarvot, painon ja fyysisen kunnon. Elintavoilla on merkitystä myös toimintakyvylle, unelle ja mielen hyvinvoinnille.

Varsinaissuomalaiset kunnat ovat laajasti mukana kampanjassa, koska hyvinvointi rakentuu ennen kaikkea arjessa. Esimerkiksi Salon kaupungin liikunta- ja muut hyvinvointia tukevat palvelut ja ympäristöt tarjoavat mahdollisuuksia pitää itsestä huolta ja tehdä terveellisistä valinnoista helpompia.

Jos muutokseen kaipaa tukea, sitä on tarjolla. Varha-sovelluksesta löytyy maksuton 16 viikon elintapojen itsehoitopolku. Mies kuntoon -kampanjaan kuuluu myös työikäisille miehille suunnattu katsastuspistekiertue, joka pysähtyy Salossa joulukuussa.

Lisätietoja kampanjasivustolta:
varha.fi/mieskuntoon.

Mielenterveysviikko 15.–22.11.

Mielenterveysviikko on valtakunnallinen teemaviikko, jonka aikana järjestetään erilaisia tapahtumia ympäri Suomen. Teemaviikon tavoitteena on vähentää mielenterveysongelmiin liittyvää stigmaa, lisätä tietoa mielenterveysongelmien yleisyydestä ja tarjota vertaistukea sitä tarvitsevalle. Viikon järjestää Mielenterveyden keskusliitto.

Tänä vuonna muistutetaan oikeudesta parempaan

Vuonna 2026 Mielenterveysviikon teema on Oikeus parempaan. Viime aikojen leikkaukset sosiaaliturvaan, työttömyys ja eriarvoisuus mielenterveyspalveluissa ovat heikentäneet aiemmin tehtyä työtä mielenterveyden eteen. Viime vuoden Mielenterveysbarometrin mukaan mielenterveysongelmiin kohdistuva stigma on korkeimmalla tasolla 14 vuoteen.

Mielenterveysviikolla halutaan lisäksi kiinnittää huomiota asenteisiin ja vallitsevaan keskustelukulttuuriin, jotka ovat koventuneet. Tämä on lisännyt vastakkainasettelua ihmisten välillä.

Mielenterveysviikko pyrkii muistuttamaan kaikkia, että meillä on oikeus parempaan: Parempiin mielenterveys- ja sosiaalipalveluihin. Parempaan työelämään. Parempaan arkeen. Parempaan ihmiskäsitykseen.

Jokaisella meistä on oikeus olla arvostettu osa yhteiskuntaa, saada tarvitsemiaan mielenterveyspalveluita ikään, asuinpaikkaan ja tulotasoon katsomatta, osallistua työelämään ja elää mielekästä ja itsensä näköistä elämää mielenterveysongelmista huolimatta.

Ketään ei myöskään saa syrjäyttää yhteiskunnasta, ja ihmisistä on pidettävä parempaa huolta. Sen puolesta puhuminen on meidän kaikkien tehtävä.

Lue lisää Mielenterveysviikosta:
mtkl.fi/mielenterveysviikko

varha
Varsinais-Suomen hyvinvointialue

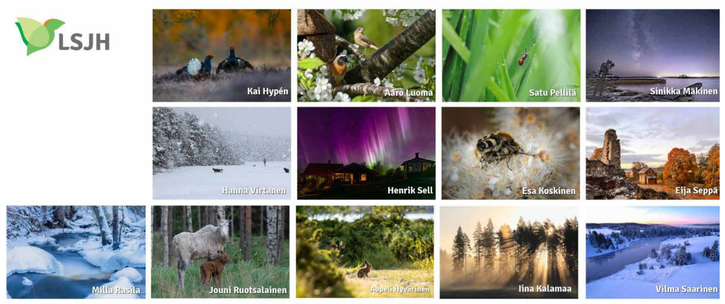
Lapsille järjestetään pop up -influenssarokotustapahtuma Halikon neuvolassa 22.11.

Lapsille, iältään 6 kk–6 vuotta, järjestetään Halikon neuvolassa (os. Hornintie 1, Halikko) pop up -influenssarokotustapahtuma sunnuntaina 22.11. klo 9–15. Rokotustapahtumiin ei voi ennakkoon varata aikaa.

Salon keskustan neuvolat ja neuvolapsykologipalvelut muuttavat IoT Campukselle

Salon lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kokonaisuus IoT Campuksella täydentyy, kun neuvolapalvelut ja neuvolapsykologit siirtyvät uusiin tiloihin.

Salon pääterveysaseman neuvola, Läntisen terveysaseman neuvola ja Uskelankadun neuvola muuttavat IoT Campukselle 15.12.2026 alkaen. Muuton jälkeen neuvolat palvelevat yhteisellä nimellä Salon neuvola osoitteessa Joensuunkatu 7, 24100 Salo. Neuvolan sisäänkäynti löytyy pääovesta oikealle, rakennuksen kulmauksesta.

LSJH:n seinäkalenterin jakelu kirjastoissa alkaa

Lounais-Suomen Jätehuollon vuoden 2027 seinäkalenteri ilmestyy jälleen. Kalenteri on kuvitettu LSJH:n toimialueen asukkaiden ottamilla luontokuvilla. Kalenterikuvakilpailuun osallistui tällä kertaa runsaat 250 kuvaajaa.

Kalenterin jakelu alkaa itsenäisyyspäivän jälkeisellä viikolla. Postin palvelumuutosten ja nopeasti kohonneiden jakelukustannusten takia kalenteria ei enää jaeta postilaatikoihin, vaan kalentereita jaetaan ainoastaan noutopisteistä.

Salon alueella kalentereita on jaossa kaikissa kirjastoissa: Salon pääkirjasto, Halikon kirjasto, Kiikalan kirjasto, Kiskon kirjasto, Kuusjoen kirjasto, Muurlan kirjasto, Perniön kirjasto, Perttelin kirjasto, Suomusjärven kirjasto ja Särkisalon kirjasto. Lisäksi kalentereita on saatavilla LSJH:n lajitteluasemilla Korvenmäessä ja Perniössä.

Jakelupisteistä ja aikataulusta löydät tarkempaa tietoa osoitteesta **lsjh.fi/seinakalenterin-jakelu**.

Yhdistykset

Kaupunkitiedotteessa voivat toiminnastaan lyhyesti ilmoittaa yleishyödylliset, voittoa tavoittelemattomat – ei uskonnolliset – salolaiset yhdistykset. Ohjeet ilmoitusten jättämiseen löytyvät Kaupunkitiedotteen verkkosivulta www.salo.fi/kaupunkitiedote. Kaupunkitiedotteeseen 1/2027 tarkoitettu aineisto 10.1.2027 mennessä osoitteeseen kaupunkitiedote@moods.fi.

Muutokset mahdollisia. Salon kaupunki ei vastaa yhdistysten ilmoittamista tiedoista.

Eläkeläiset/seniorit

Eläkeliiton Halikon yhdistys

Tapahtumat Yhteisötila Majakka, Hornintie 5 b, Halikko.

- Ma ja pe klo 9–10 Miesten kuntosalivuoro.
- Ma klo 19–20.30 Naisten kuntosalivuoro.
- Ke 2.12. Marika Lindholm, Muistiyhdistys.
- Ke 16.12. Joulujuhla.
- Ke 13.1. Keskiviikkotapaaminen, kakkukahvit.
- Ke 27.1. Keskiviikkotapaaminen, ohjelma avoin. Pullakahvit keskiviikkotapaamisissa.
- Ma (ei 21.12. ja 28.12.) klo 15.15–16.15. Boccia, Armfeltin koulun liikuntasali, Kuruntie 5, Halikko.

Eläkeliiton Perttelin yhdistys

Tarkemmat tiedot: Hannu 0400 765 148, Viljo 0400 611 964 tai **pertteli.elakeliitto.fi**.

- Ma klo 10–11 Sauvakävely.
- Ti klo 10–11 Inkereen kuntosalivuoro.
- Ma klo 15–16.30 Boccia, Perttelin Urheilutalo.
- Ti klo 13–14 Keilaus, Salon Keilahalli.
- Ke klo 15 PP-Jumppa, Inkereen koulu.
- Ma 7.12. ja 4.1. klo 13.30 Yhteislaulu, Perttelin seurakuntatalo.
- Ma 30.11. ja 28.12. klo 14 Kuukausikerho, Perttelin seurakuntatalo.
- Pe 4.12. klo 16.30 Jouluruokailu, Dreamravintola, Salo. Ilmoittaudu 25.11. mennessä.

Eläkeliiton Salon yhdistys

- Ma 23.11. klo 10–12 Kuukausitapaaminen, Salon VPK-talo.
- To 3.12., 7.1. ja 4.2. klo 13–15 Tarinatupa, Villi.
- To 10.12. klo 15–16 Yhteislaulut, Kultainen Tuoksu, Inkerinkatu 22.
- Ti 15.12. klo 14 Joulutapaaminen, Ravintola Mama's.
- To 17.12. klo 16 Perinteinen Lyhtykävely. Lähtö: Villi.
- Ma 4.1. lähtien klo 13–14.30 Boccia, Salon urheilutalo.
- To 21.1. klo 13–15 Toimintatorstai, Villi.
- Su 24.1. Tanssit.
- Ke 27.1 klo 10–12 Kuukausitapaaminen, Salon VPK-talo.

Salon alueen Eläkeläiset

Kerhotapaamiset Yhteisötila Majakassa, Hornintie 5 b, Halikko. Muista tapahtumista tietoa nettisivuilta: **yhdistykset.elakelaiset.fi/salon-alue**.

- Ma 23.11., 7.12., 11.1. ja 25.1. klo 12–15 Kerhot. Kerhoissa mm. musiikkia, leikkejä, visailuja, bingo, arvontaa ja kahvittelua.

Potilas- ja vammaisyhdistykset

Salon Kuuloyhdistys

- Ti 15.12 ja 19.1 klo 8.30–11 Kuulolähipalvelua, Ilolansalo.
- La 5.12. Jouluruokailu, lisätietoja Salon kuuloyhdistyksen nettisivuilta.
- Ti 2.2. Salon Kuulokerho klo 9.30 kahvi ja klo 10–11 Korvalääkäri Elina Rytsölä kertomassa tinnituksesta, Salon Syty, Helsingintie 6.

Salon Reumayhdistys

Toimintaamme kuuluvat vertaistukiryhmät, harrastekerhot, liikunta, retket ja erilaiset tapahtumat. Tule mukaan – sinun ei tarvitse jäädä yksin! Mukaan ovat tervetulleita kaikki, jotka kaipaavat tietoa, toimintaa ja mukavaa yhdessäoloa. Jäsentiedote 1/2027 postitetaan viikolla 52. Palvelupisteemme palvelee Salon Sytyn yhdistystoimistossa kuukauden toinen tiistai kello 11–13. Lisätietoa: **salonreumayhdistys.fi**, Facebook ja Instagram.

Salon seudun keliakiayhdistys

- To 10.12. klo 17.30 Puurojuhla, Syty, Helsingintie 6. Tuo 7 euron paketti, niin tonttu sinulle paketin tuo. Sitovat ilmoittautumiset 4.12. mennessä Marja-Leenalle (arkisin klo 16 jälkeen tai viikonloppuna) 040 532 9472.

Salon seudun Parkinson-kerho

Mahdolliset muutokset: **parkissa.fi/salon-kerho/** tai **parkissa.fi**, valitse Salo.

- Pe 11.12. klo 14–16 Joulujuhla lauluineen, lahjoineen ja puuroineen.
- Pe 8.1. klo 14–16 Tammikuun ensimmäinen kerho.
- Ti klo 14–15.15 Tuolijumppaa Salossa, Kulttuuritila Näkkäri 3. krs, Ylhäistentie 2.
- Ke klo 14–15.15 Tuolijumppaa Perniössä, Perniön Plakkari, kirjaston alakerta.
- Vuodenvaihteen jälkeen Salossa tuolijumppa alkaa ti 21.1. ja Perniössä ke 13.1.

Suur-Salon Selkäyhdistys

Tutustu meihin: **salonselat.fi**. Toivotamme rauhallista joulun aikaa!
Joulukuun avoimet ryhmät:

- Ma 7.12. klo 10 Selkäsumpit, Sytyn Soppi.
- Ke 16.12. klo 17 Joulupuuro, Sytyn Sali.

Varsinais-Suomen mielenterveysomaiset – FinFami

Tukea ja toimintaa mielenterveys- ja päihdeläheisille. Keskustelutuen ajanvaraus Salon toimistolle 041 318 0228. Lisätietoa: **vsfinfami.fi**.

- Toivo-ryhmä vanhemmille, joiden elämää kuormittaa lapsen huumausaineiden käyttö. Ryhmä alkaa 13.1. klo 17.30–19.30 Salon Sytyssä. Ilmoittautumiset: maria.virkki@vsfinfami.fi / 041 318 0228.
- Musiikki tunteiden tulkkina alkaen 1.2. klo 17.30–20 Salon Sytyssä. Ei ilmoittautumista, tervetuloa!

Kulttuuri

Teatteri Puutaivas

Teatteri Puutaivaan Tikut esittää: Mysteerimatkaajat. Tule mukaan Mysteerimatkaajien seikkailuihin tutkimaan, ihmettelemään, nauramaan ja ratkaisemaan arjen suurimpia arvoituksia! Soveltuu koko perheelle. Liput: 10 €.
Varaukset: 050 518 0058 tai puutaivas@hotmail.fi.
Lisätiedot: **puutaivas.net**.
Esitykset (kulttuuritila Näkkäri, Ylhäistentie 2, Salo):

- Su 22.11. klo 14
- Su 29.11. klo 14
- To 3.12. klo 18
- Su 6.12. klo 14
- La 12.12. klo 14
- Su 13.12. klo 14

TeatteriPROvinssi

Tarkemmat tiedot esityksistä, koko ohjelmisto: **www.teatteriprovinssi.fi**. Puh. 0440 520 260, myynti@teatteriprovinssi.fi.

- 13.12. asti Täällä pohjan tähden alla
- 19.12. asti Nauru pidentää iltaa -revyy
- 20.11. Sami Hedberg
- 21.11. Arppa
- 27.11. Niko Kivelä
- 28.11. Irwin ja Ryysyranta Orkesteri
- 29.11. Olavi Virta -musiikkikonsertti
- 3.12. Pola mitä nyt Lea
- 11.12. Terveisiä Ruikonperältä
- 12.12. Aikuinen nainen -musiikkinäytelmä
- 17.12. Katri Ylander
- 18.12. Jukka Rasila
- 19.12. Konsta Hietanen

Muut

Muurlan Marttayhdistys

Ohjelma tarkentuu myöhemmin, lisätietoja Facebookissa ja Salojokilaaksossa sekä nettisivuillamme **muurlan.marttayhdistys.fi** tai sihteeriltä Merja Leppävirta 044 285 4172.

- Ti klo 9.30 ja to klo 10 Airin liikuntapiiri. Lähtö Pandapuistosta, Koulutie 11, Muurla. Lisätiedot: Airi Nummi, 040 504 3643.
- Ke 9.12. Joulujuhla, Ravintola Puistos.
- Pe 13.1. Marttailta, Muurlan seurakuntakoti.

Salon kansalaisopiston Opiskelijakunta

Rantapirtin varaustiedustelut kesä-, heinä- ja elokuulle 1.1.2027 alkaen, Leena Alanko puh. 041 544 7390 tai tekstiviesti. Rantapirttiä voivat vuokrata yhteisöt, yhdistykset, yritykset ja Salon kansalaisopiston opintoryhmät kesäkuukausina. Keskiviikkoillat on varattu opiskelijakunnan omaan käyttöön. Hyvää joulua ja onnellista vuotta 2027!

Salon Omakotiyhdistys

Omakotitalkkareina toimivat Ari, puh. 044 068 8872, Jari, puh. 044 728 0213 ja Timo, puh. 044 068 8871. Omakotitalkkarien palvelut ovat vain yhdistyksen jäsenille. Tuntiveloitus on 14 €/h. Kilometriveloitus on 0,55 €/km ja lisähenkilö 0,04 €/km toimipaikasta Turuntie 20 A, Salo, laskettuna.
Kotisivut: **salo.omakotiliitto.fi**, puh. 045 7734 0255.

- La 5.12. klo 10–14 joulukahvitilaisuus Salon Omakotiyhdistyksen toimitilassa, Turuntie 20 A. Tervetuloa!

Salon Seudun Rauhanturvaajat

Yhdistyksen sääntöjen mukainen toinen purkukokous pidetään 24.11. kello 18.30 Salon kaupungintalolla. Kokouksessa päätetään yhdistyksen purkamisesta. Sääntöjen mukaisesti kokouksessa päätetään myös yhdistyksen varojen ja omaisuuden käyttämisestä yhdistyksen tarkoitusperiä palvelevalla tavalla. Kahvitarjoilun takia ilmoittautuminen 19.11. mennessä Tero Joronen, tekstiviesti 044 778 2262.

Salo-Uskelan Seura

- 28.11.–6.12. klo 12–17 Valokuvanäyttely Vanhaa Saloa Tarkkasen kuvaamana – valokuvia 1900-luvun alusta Sinisessä Talossa, Rummunlyöjänkatu 2, Salo. Myytävänä valokuvatauluja, Salo-kalenteria 2027, kotiseutulehti Hakastarolaisia, Uskelan aukkoristiä ja muita yhdistyksen tuotteita. Vapaa pääsy. Lisätietoja: salouskelanseura@gmail.com, **salo-uskelanseura.fi**, **facebook.com/Salouskelanseura** ja **instagram.com/salouskelanseura**.

Itsenäisyyspäivän vietto Salossa 4. ja 6.12.

Itsenäisyyspäivän juhlatilaisuuksia järjestetään keskusta-alueella ja muilla eri alueilla. Ohjelmatiedot on kerätty 23.10. Päivittyvät ohjelmatiedot näkyvät kaupungin tapahtumakalenterissa tapahtumat.salo.fi/itsenaisyyspaivan-viet-to-salossa-2026/ ja lehti-ilmoituksissa.

Perjantaina 4.12.

Klo 9 Sotiemme veteraanien ja Hermannin koulun oppilaiden lipunnosto Hermannin koulun pihalla ja seppeleenlasku Vapauden liekillä Sibeliuspuistossa.

Itsenäisyyspäivänä 6.12.

Salon keskusta-alue

Klo 10 Jumalanpalvelus Uskelan kirkossa.

- Liturgia ja saarna: kirkkoherra ***Timo Hukka***, kanttori ***Kaisa Suutela-Kuisma.***
- Kunniakäynti Uskelan kirkkomaan sankarihaudoilla jumalanpalveluksen jälkeen.

Klo 12 Pääjuhla Salon seurakuntatalolla, Torikatu 6.

- Juhlapuhe: KM, rehtori, reserviupseeripiirin vpj. ***Hannu Pölönen***, musiikkia.
- Kahvitarjoilu noin klo 13.

Halikko

Klo 10 Jumalanpalvelus Halikon kirkossa.

- Seurakuntapastori ***Mari Vihinen***, kanttori ***Jukka Saarinen.***
- Jumalanpalveluksen jälkeen kunniakäynti ja seppelten lasku sankarihaudalle ja Karjalaan jääneiden muistomerkille.

Kunniakäynnin jälkeen kotiseutuyhdistys Rikala-Seuran järjestämä juhlatilaisuus Halikon seurakuntatalossa noin klo 11.30.

Angelniemen kirkon sankarihaudalla itsenäisyyspäivän hartaushetki klo 10.

- Aluekappalainen ***Erkki Kiiski***.

Seppeleenlasku Märynummen Vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkillä klo 12.

Kiikala

Klo 14 Jumalanpalvelus Kiikalan kirkossa.

- Seurakuntapastori ***Pirkko Koivunen***, kanttori ***Maria Sirén.***
- Seppeleenlasku sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden muistomerkille.

Juhlakahvit seurakuntatalossa.

- Kirjaesittely: ***Hannu Vuoristo***, musiikkia: ***Maria Sirén***.

Kisko

Klo 10 Jumalanpalvelus Kiskon kirkossa.

- Aluekappalainen ***Marika Huhtasalo***, kanttori ***Elina Hyvönen.***
- Jumalanpalveluksen jälkeen kunniakäynti ja seppeleenlasku sankarihaudoilla.

Juhlatilaisuus Kiskon seurakuntatalossa noin klo 11.30.

- Juhlakahvit, Kiskon maa- ja kotitalousnaiset.
- Juhlapuhe: ***Mari-Johanna Taivasmetsä***, musiikkia.

Kuusjoki ja Pertteli

Klo 9.30 Seppeleenlasku Kuusjoen sankarihaudalla.

Klo 10 Juhlajumalanpalvelus ”Kiitos isänmaasta” Kuusjoen kirkossa.

- Aluekappalainen ***Suvi Laaksonen*** ja seurakuntapastori ***Aki Toivoniemi***, kanttori ***Kirsi Laakkonen***.

Klo 11.15 Seppeleenlasku Perttelin sankarihaudalla.

Klo 11.30 Juhlatilaisuus Perttelin seurakuntatalolla.

- Juhlapuhe: arkeologi, FT ***Juha Ruohonen***, musiikkia.

Muurla

Klo 10 Jumalanpalvelus Muurlan kirkossa.

- Kappalainen ***Pekka Airaksinen***, kanttori ***Liina Viljamaa***.
- Seppeleenlasku sankarihaudalla.

Juhlatilaisuus Muurlan seurakuntakodissa.

- Kahvitarjoilu, Muurlan Martat.
- Juhlapuhe: ***Robin Kapanen***, musiikkia.

Perniö

Klo 10 Jumalanpalvelus Pyhän Laurin kirkossa.

- Kunniakäynti sankarihaudoilla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.
- Lippukulkue, seppeleet, mieskuoro, virsi.

Noin klo 11.15 Juhlatilaisuus seurakuntatalolla.

- Juhlakahvit, Maa- kotitalousnaiset.
- Juhlapuhe: itsenäisyyden museon hoitaja ***Heikki Vehosalmi***.
- Musiikkia, puheita ja esityksiä.

Kunniamerkit.

Perniön Pyhän Laurin Ritarien kynttiläkulkue kirkonkylän keskustasta sankarihaudoille klo 17.30.

Suomusjärvi

Klo 10 Jumalanpalvelus Suomusjärven kirkossa.

- Seurakuntapastori ***Pirkko Koivunen,*** kanttori ***Maria Sirén.***
- Kunniakäynti ja seppeleenlasku sankarihaudoille ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Klo 12 Juhlatilaisuus Suomusjärven koululla.

- Keittolounas ja kahvi klo 11–12, Maatalousnaiset.
- Mukana Salon Seudun Veteraanilaulajat.

Särkisalo

Klo 10 Sanajumalanpalvelus Särkisalon kirkossa.

- Aluekappalainen ***Maria Rainio-Alaranta***, kanttori ***Vesa-Matti Tastula.***
- Musiikkia.

Kunniakäynti sankarihaudoilla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä klo 10.50.

- Seppeleenlasku sankarihaudalle ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille.

Juhlatilaisuus seurakuntakodissa.

- Juhlakahvit, Maa- ja kotitalousnaiset.
- Musiikkia ja juhlapuheita.

Suuret kunniamerkit.

Juhlavalaistus: Liikehuoneistojen ja yksityisasuntojen ikkunoille toivotaan asetettavan kynttilöitä turvallisuus huomioiden.

Juhlaliputus: Liputus klo 8–20.

Kutsumme kaikki asukkaamme kokoontumaan kaupunkimme, seurakuntamme ja kansalaisjärjestöjemme järjestämiin yhteisiin tilaisuuksiin vaalimaan niitä arvoja, jotka ovat kansallisen vapautemme perusta.

– Salon kaupunki, Salon seurakunta ja kansalaisjärjestöt